

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OPOCZNO ZA LATA 2017-2018

**Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja**

Opoczno 2020

Wykonawca:

Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja

43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10
tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98
biuro@eko-precyzja.eu

Spis treści

Wykaz skrótów.....	4
1. Wstęp.....	5
1.1. Podstawa prawna.....	5
1.2. Okres sprawozdawczy.....	5
1.3. Źródła danych	5
1.4. Autorzy sprawozdania	5
1.5. Zakres opracowania	6
2. Charakterystyka gminy	6
2.1. Położenie	6
2.2. Demografia.....	8
2.3. Klimat.....	11
3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno.....	12
4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	71
5. Ocena systemu monitoringu i stanu środowiska	71
5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	76
5.2. Zagrożenia hałasem.....	79
5.3. Promieniowanie elektromagnetyczne	81
5.4. Gospodarowanie wodami	82
5.4.1. Wody powierzchniowe.....	82
5.4.2. Wody podziemne	84
5.5. Gospodarka wodno-ściekowa.....	87
5.6. Zasoby geologiczne	88
5.7. Gleby.....	92
5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	93
5.9. Zasoby przyrodnicze	96
5.10. Edukacja ekologiczna	98
6. Podsumowanie	106
Spis tabel.....	108
Spis rysunków.....	108

Wykaz skrótów

FS	Fundusz sołecki
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ	Główna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GPSZOK	Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
IUNiG	Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach
JCWP	Jednolita Część Wód Powierzchniowych
JCWpd	Jednolita Część Wód Podziemnych
KP PSP	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
ŁUW	Łódzki Urząd Wojewódzki
MPZP	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
OSChR	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
PGK	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Opocznie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
PZDR	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego
RPO	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów są one przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw klimatu, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu. Program Ochrony Środowiska ma na celu realizację polityki ochrony środowiska na poziomie gminnym. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem. Celem Raportu jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie działań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2014-2017 z perspektywą do roku 2021” przyjętego Uchwałą nr V/41/15 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 29 stycznia 2015 r., oraz „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025” przyjętego Uchwałą nr XLVIII/519/2018 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 29 sierpnia 2018 r., sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w Programach, określonych dla Gminy Opoczno. Raport obejmuje okres od 01 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z Urzędu Miejskiego w Opocznie, Starostwa Powiatowego w Opocznie, Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Głównego oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi, Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Nadleśnictw Opoczno i Smardzewice, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Opocznie, Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Zarządu Dróg Powiatowych w Opocznie, Polskiej Grupy Energetycznej, Polskiej Spółki Gazownictwa, Zakładu Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Opocznie Okręgowego Urzędu Górniczego w Kielcach, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Opocznie oraz przedsiębiorstw z terenu gminy Opoczno.

1.4. Autorzy sprawozdania

Autorami sprawozdania są pracownicy Zakładu Analiz Środowiskowych Eko-Precyzja, w składzie: mgr Paweł Czupryn oraz mgr Adam Gawron.

1.5. Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

- Charakterystyka gminy Opoczno,
- Zakres realizacji Programu,
- Ocena realizacji Programu,
- Ocena systemu monitoringu i stanu środowiska,
- Podsumowanie.

2. Charakterystyka gminy

2.1. Położenie

Gmina Opoczno jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowo-wschodniej części województwa łódzkiego, w powiecie opoczyńskim. Gmina graniczy od strony północnej z gminami Inowódz (powiat tomaszowski), Poświętne i Drzewica, od wschodu z gminami Gielniów (powiat przysuski, województwo mazowieckie) i Gowarczów (powiat konecki, województwo świętokrzyskie), od południa z gminą Białaczów, natomiast od strony zachodniej z gminą Sławno. Powierzchnia gminy wynosi 191 km².

Rysunek 1. Gmina Opoczno na tle powiatu opoczyńskiego

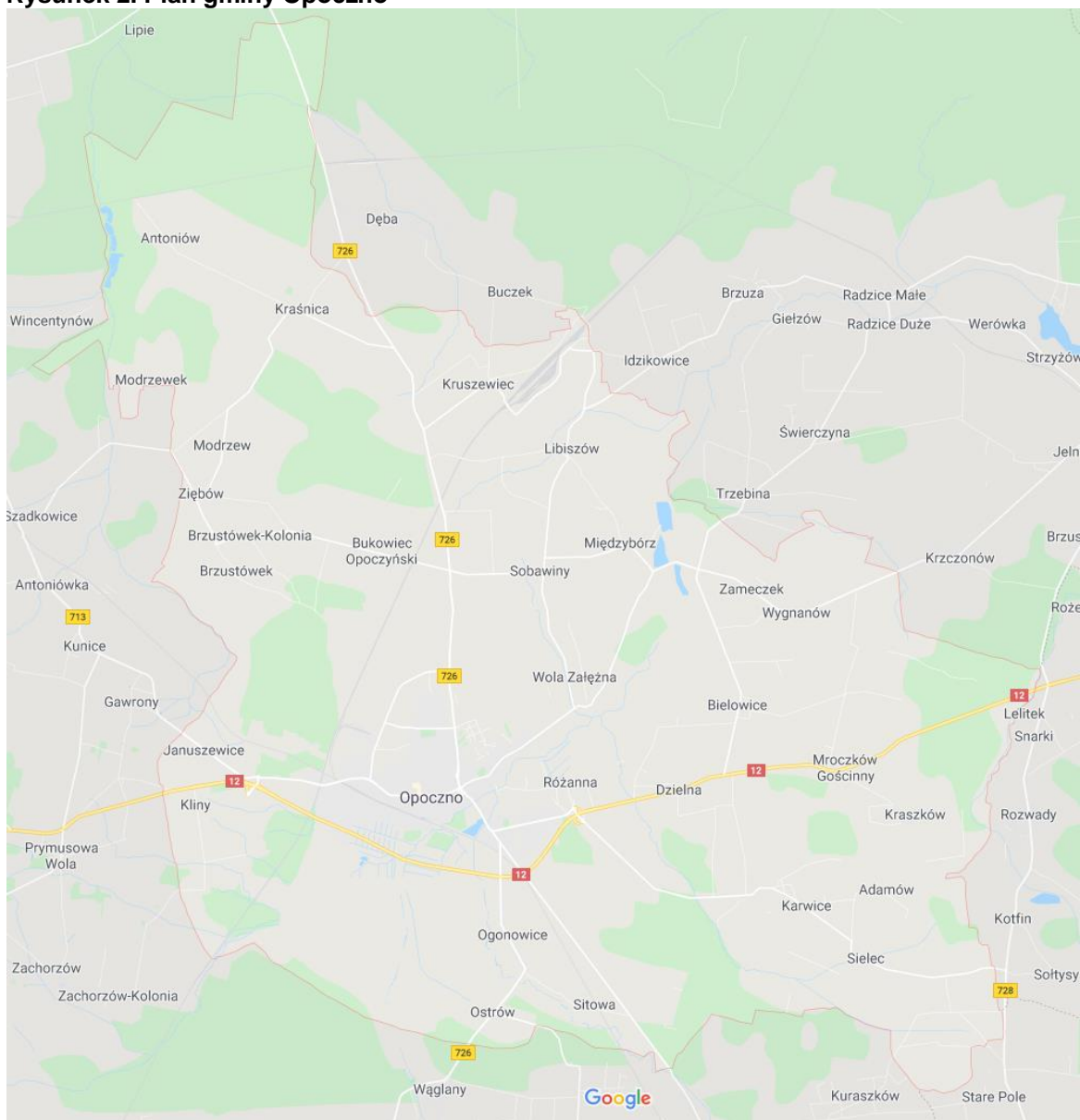
gmina miejsko-wiejska, gmina wiejska

źródło: administracja.mswia.gov.pl

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski wg Jerzego Kondrackiego gmina Opoczno leży w obrębie megaregionu Pozaalpejska Europa Środkowa, prowincji Wyżyny Polskie, podprowincji Wyżyna Małopolska, makroregionu Wyżyna Przedborska i mezoregionu Wzgórza Opoczyńskie.

W skład gminy Opoczno wchodzi miasto Opoczno oraz 34 sołectwa: Adamów, Antoniów, Bielowice, Brzustówek, Bukowiec Opoczyński, Dzielna, Janów Karwicki, Januszewice, Karwice, Kliny, Kraszków, Kraśnica, Kruszewiec, Kruszewiec Kolonia, Libiszów, Libiszów Kolonia, Międzybórz, Modrzew, Modrzewek, Mroczków Duży, Mroczków Gościenny, Ogonowice, Ostrów, Różanna, Sielec, Sitowa, Sobawiny, Sołek, Stuzno, Stuzno Kolonia, Wola Załączna, Wólka Karwicka, Wygnanów, Ziębów. Dodatkowo, w gminie występują następujące miejscowości bez statusu sołectwa: Brzustówek-Kolonia, Januszewice (osada leśna), Sitowa (osada leśna), Świerczyna, Wólka Dobromirowa, Wólka Karwicka-Kolonia, Zameczek, Zameczek (osada).

Rysunek 2. Plan gminy Opoczno

źródło: www.google.pl

Przez teren gminy przebiega kilka ważnych traktów komunikacyjnych:

- droga krajowa nr 12 relacji granica państwa (Niemcy) – Łęknica – Żary – Żagań – Głogów – Leszno – Gostyń – Jarocin – Kalisz – Sieradz – Łask – Piotrków Trybunalski – Sulejów – Opoczno – Radom – Zwoleń – Puławy – Piaski – Chełm – Dorohusk – granica państwa (Ukraina) o długości na terenie gminy 17,644 km,
- droga wojewódzka nr 713 relacji Łódź – Andrespol – Kurowice – Ujazd – Tomaszów Mazowiecki – Januszewice – Opoczno o długości na terenie gminy 6,776 km,
- droga wojewódzka nr 726 relacji Rawa Mazowiecka – Inowódz – Opoczno – Żarnów o długości na terenie gminy 14,706 km.

Długość dróg powiatowych wynosi 65,278 km, a dróg gminnych 94,237 km. Przez obszar gminy przebiegają również dwie linie kolejowe: nr 4 Grodzisk Mazowiecki – Zawiercie i nr 22 Tomaszów Mazowiecki – Radom.

2.2. Demografia

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31.12.2018 r. gminę Opoczno zamieszkiwało 34 353 osób, z czego 16 797 stanowili mężczyźni, natomiast 17 556 kobiety. W mieście mieszkało 21 327 osób co stanowiło 62,08% ogółu ludności. Powierzchnia gminy wynosi 191 km² co wraz z liczbą zamieszkujących ją ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 180 os./km².

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 31.12.2018 r.)

Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość
Liczba ludności (ogółem)	osoba	34 353
Liczba mężczyzn	osoba	16 797
Liczba kobiet	osoba	17 556
Saldo migracji wewnętrznych	osoba	-238
Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności	osoba	-6,9
Saldo migracji zagranicznych	osoba	1
Saldo migracji zagranicznych na 1000 ludności	osoba	0,03
Przyrost naturalny ogółem	osoba	-10
Przyrost naturalny na 1000 ludności	osoba	-0,29
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem		
W wieku przedprodukcyjnym	%	19,0
W wieku produkcyjnym	%	61,6
W wieku poprodukcyjnym	%	19,4

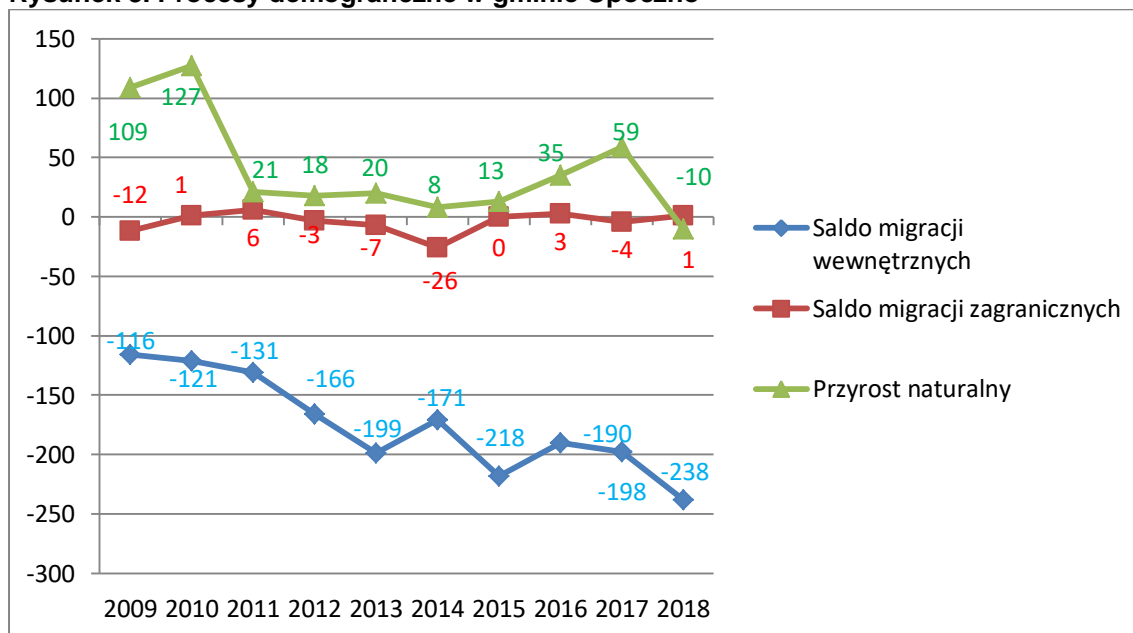
źródło: GUS

Tabela 2. Liczba ludności w gminie Opoczno w latach 2009-2018

Rok	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
2009	17 451	18 046	35 497
2010	17 467	18 072	35 539
2011	17 400	18 035	35 435
2012	17 294	18 020	35 314
2013	17 212	17 987	35 199
2014	17 082	17 917	34 999
2015	17 015	17 827	34 842
2016	16 934	17 732	34 666
2017	16 910	17 697	34 607
2018	16 797	17 556	34 353

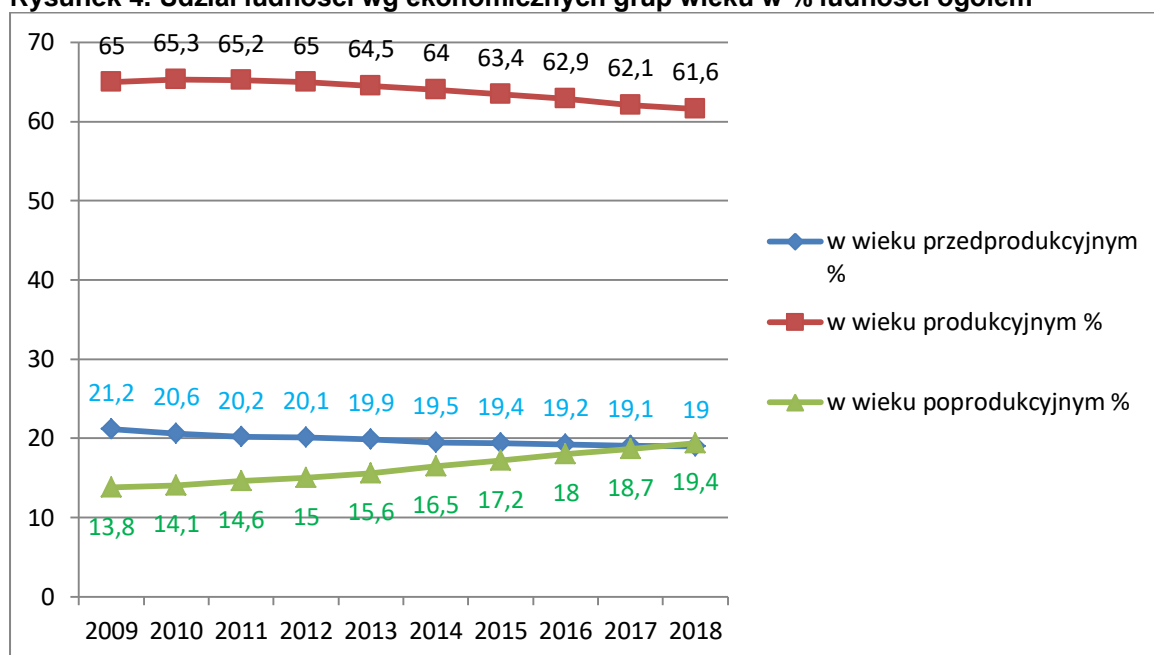
źródło: GUS

Rysunek 3. Procesy demograficzne w gminie Opoczno

źródło: GUS, opracowanie własne

Rysunek 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

źródło: GUS, opracowanie własne

Z powyższych zestawień wynika, że stan liczby ludności w ostatnich latach wykazuje tendencję malejącą. Wpływ na taką sytuację ma utrzymujące się na ujemnym poziomie saldo migracji. Zaobserwować można również starzenie się społeczeństwa przejawiające się w zwiększającej się populacji osób w wieku poprodukcyjnym na rzecz osób się w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Utrzymanie się takiej sytuacji będzie prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie gminy Opoczno zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobocie na terenie gminy Opoczno

Wskaźnik	Jednostka miary	2014	2015	2016	2017	2018
Bezrobotni zarejestrowani wg płci						
Ogółem	osoba	1 743	1 307	1 135	809	790
Mężczyźni	osoba	829	584	500	331	404
Kobiety	osoba	914	723	635	478	486
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym						
Ogółem	%	7,8	5,9	5,2	3,8	3,7
Mężczyźni	%	7,0	5,0	4,3	2,9	2,7
Kobiety	%	8,7	7,0	6,3	4,8	5,0

źródło: GUS

2.3. Klimat

Pod względem warunków klimatycznych teren miasta i gminy Opoczno zgodnie z klasyfikacją wg R. Gumińskiego leży w obrębie łódzkiej dzielnicy klimatycznej. W gminie Opoczno, klimat jest umiarkowany zimny. Występują znaczne opady deszczu przez cały rok (nawet w najsuchsze miesiące). Na tym obszarze średnia temperatura wynosi 7.5°C. Najcieplejszym miesiącem w roku jest lipiec, ze średnią temperaturą 17.9°C. Najniższą średnią temperaturę w ciągu roku wynoszącą -5.0°C posiada styczeń. Średnio roczne opady to 574 mm. Najsuchszym miesiącem jest luty, z 26 mm opadów. Największe opady ze średnią 83 mm występują w lipcu.

W chłodnej porze roku przeważają wiatry południowo-zachodnie, a od lipca do października zachodnie i północno-zachodnie. Najwyższy udział w różny wiatrów stanowią wiatry słabe, o prędkości do 5 m/s. Maksymalne prędkości występują najczęściej zimą i wiosną. W rejonie Opoczna notuje się około 70 dni z mgłą. Średnie roczne zachmurzenie wynosi około 6 stopni, z największymi zachmurzeniami w okresie jesiennym. Okres wegetacyjny ze średnią dobową temperaturą powietrza powyżej 5°C trwa 210 dni, od pierwszej połowy kwietnia do przełomu października i listopada¹.

¹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025, Opoczno 2018.

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno

Tabela 4. Realizacja zadań inwestycyjnych własnych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2014-2017, rok 2017

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Powietrze i klimat							
Cel krótkookresowy: Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych							
1.	Modernizacja lub wymiana istniejących źródeł ciepła opalanych paliwem stałym na nowoczesne źródła opalane paliwem gazowym, ciekłym lub biomasą	Gmina Opoczno	2017	TAK	133 737,87	WFOŚiGW	Poprawa jakości powietrza poprzez likwidację niskiej emisji spalin w ramach Programu ograniczenia niskiej emisji w mieście Opoczno – dofinansowanie dla 22 mieszkańców.
		Gmina Opoczno	2017	TAK	43 000,00	Środki własne	Wymiana instalacji w kotłowni olejowej Szkoły Podstawowej w Bukowcu Opoczyńskim.
2.	Ograniczenie wpływu emisji spalin na środowisko ze środków transportu poprzez poprawę stanu dróg	Gmina Opoczno	2017	TAK	214 432,18	Fundusz sołecki	Remonty dróg gruntowych polegające na wykonaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej remontu drogi dla sołectwa Kruszewiec Kolonia i Modrzewek, zakupie kruszywa, szlaki, żwiru, piasku, rur PVC usługach remontowych w m. Kraśnica i Ogonowice, usługach transportowo-sprzętowych wykorzystywanych przy naprawie dróg gruntowych, odmulaniu rowów przydrożnych i wymianie przepustów w m. Modrzew, Ogonowice i Sołek, wykonaniu odwodnienia drogi w m. Ostrów,

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							utwardzeniu nawierzchni kostką i montaż przepustu w m. Modrzew.
			2017	TAK	119 339,44	Środki własne	Remonty cząstkowe dróg.
			2017	TAK	341 863,49	Środki własne	Remont dróg poprzez utrwalanie nawierzchni.
3.	Ograniczenie wpływu emisji spalin na środowisko ze środków transportu poprzez zagospodarowanie zielenią otoczenia dróg	Gmina Opoczno, zarządcy dróg	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
4.	Wdrożenie systemów energii odnawialnej przez montaż kolektorów słonecznych i układów solarnych na budynkach użyteczności publicznej oraz ocieplenie tych budynków	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Cel krótkookresowy: Redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza							
5.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej poprzez docieplenie ścian, wymianę lub doszczelnienie okien i drzwi zewnętrznych	Gmina Opoczno	2017	TAK	494 641,94, w tym MS 195 600,00	Środki własne, Ministerstwo Sportu.	Przebudowa i termomodernizacja budynku przy ul. Armii Krajowej w Opocznie z przeznaczeniem na siłownię.
			2017	TAK	54 298,72	Środki własne	Termomodernizacja budynku E Urzędu Miejskiego.
			2017	TAK	212 163,72, w tym FS 10 916,72	Środki własne, fundusz sołecki	Rozbudowa remizy strażackiej w m. Kruszewiec Wieś wraz z termomodernizacją.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2017	TAK	125 715,00	Środki własne	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Samorządowych nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Opocznie. Termomodernizacja stanowi element składowy wniosku aplikacyjnego p.n. „Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w gminie Opoczno w formule partnerstwa publiczno-prywatnego”. Wykonano studium wykonalności, 11 programów funkcjonalno-użytkowych, aktualizację 11 audytów energetycznych, doradztwo prawne i techniczne.
6.	Promocja transportu rowerowego, budowa ścieżek rowerowych	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
7.	Wprowadzenie ograniczeń prędkości na drogach o pyłacej nawierzchni	Gmina Opoczno, zarządcy dróg	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
8.	Modernizacja infrastruktury drogowej	Gmina Opoczno	2017	TAK	4 412 886,89, w tym Gmina 2 666 077,64, ŁUW 1 746 809,25	Środki własne, Łódzki Urząd Wojewódzki	Modernizacja układu komunikacyjnego Opoczna poprzez: rozbudowę skrzyżowania ul. Partyzantów z ul. Biernackiego oraz rozbudowę łącznika ul. Biernackiego i ul. Skłodowskiej z parkingami i łącznikiem z ul. Partyzantów.
			2017	TAK	150 769,93	Środki własne	Modernizacja ul. Staszica.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Modernizacja infrastruktury drogowej	Gmina Opoczno	2017	TAK	4 920,00	Środki własne	Budowa chodnika od ul. Granicznej do ul. Świerkowej dł. ok. 140 mb – opracowanie dokumentacji technicznej.
			2017	TAK	3 690,00	Środki własne	Budowa chodnika od ul. Świerkowej w ciągu ul. Przemysłowej dł. ok. 60 mb – opracowanie dokumentacji technicznej Unieważniono trzy przetargi na realizację zakresu rzeczowego ze względu na przekroczenie zabezpieczonych środków w budżecie na realizację tego zadania.
			2017	TAK	31 722,98	Środki własne	Budowa wyniesionego przejścia dla pieszych przy ul. M. C. Skłodowskiej (przy ZSS Nr 1).
			2017	TAK	17 270,16	Fundusz sołecki	Rozbudowa drogi Brzustówek Sikorniki dł. 2 km – wykonanie projektu technicznego, zapłacono I ratę.
			2017	TAK	49 022,02	Środki własne	Budowa zjazdu z drogi wojewódzkiej nr 726 w ul. Plonową.
			2017	TAK	23 429,14	Środki własne	Budowa zjazdu z drogi wojewódzkiej nr 726 do Zakładu WOY Bukowiec.
			2017	TAK	1 242 384,66	Środki własne	Budowa ul. Granicznej z włączeniem w ul. Inowłodzką poprzez ul. Jana Pawła II. Zadanie sfinalizowane

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							w 2018 r.
	Modernizacja infrastruktury drogowej	Gmina Opoczno	2017	TAK	993 605,00	Środki własne	Rozbudowa ul. Działkowej z włączeniem w ul. Kuligowską wraz z kanalizacją deszczową i oświetleniem ulicznym.
2017			TAK	2 337,00	Środki własne	Rozbudowa ul. Piotrkowskiej, drogi gminnej nr 107491E w Opocznie od ul. Krasickiego do ul. Leśnej wraz z kanalizacją deszczową i odwodnieniem oraz rozwiązaniem kolizji – wykonanie aktualizacji kosztorysów inwestorskich.	
2017			TAK	50 000,00, w tym FS 20 000,00	Środki własne, fundusz sołecki	Wykonanie rowu odwadniającego drogę przez wieś Libiszów Kolonia dł. 520 m.	
9.	Rozbudowa sieci gazowej na terenie obszarów wiejskich gminy	Polska Spółka Gazownictwa	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania. PSG rozbudowywało sieć tylko na obszarze miasta. Więcej informacji w punkcie 24 niniejszej tabeli.
Gospodarka odpadami							
Cel krótkookresowy: Usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy							
10.	Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z budynków jednostek organizacyjnych gminy współfinansowane ze środków	Świetlica w Bukowcu Opoczyńskim	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne (demontaż), Gmina Opoczno (utyliczacja)	Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	zewnątrznych						
Cel krótkookresowy: Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych							
11.	Rozbudowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie gminy	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	GPSZOK istnieje od 2013 r. W raportowanym okresie nie rozbudowywano go.
Cel krótkookresowy: Budowa systemu zbierania odpadów niebezpiecznych							
12.	Stworzenie stacjonarnego punktu selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych, m.in.: opakowań po środkach ochrony roślin, przeterminowanych leków, zużytych baterii i akumulatorów, sprzętu elektrycznego i elektronicznego	Gmina Opoczno	2017	TAK	118 800,00 (utrzymanie GPSZOK)	Środki własne	Mieszkańcy mają możliwość oddawania m.in. odpadów niebezpiecznych do GPSZOK w Różanie. Oddano 0,34 Mg urządzeń zawierających freony, 0,003 Mg leków, 1,66 Mg zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych zawierających niebezpieczne składniki.
Gospodarka wodno-ściekowa							
Cel krótkookresowy: Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w gminie Opoczno							
13.	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Opocznie	PGK	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Cel krótkookresowy: Zwiększenie udziału przydomowych oczyszczalni ścieków w gospodarce ściekowej gminy							
14.	Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (przydomowych oczyszczalni ścieków), w miejscach gdzie	Gmina Opoczno, osoby fizyczne	2017	NIE	-	-	Nie wybudowano nowych przydomowych oczyszczalni ścieków. Ich ilość na koniec 2017 r. wynosiła 30 szt. 4 nowe oczyszczalnie

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	uwarunkowania techniczne lub ekonomiczne wskazują na nieefektywność rozwiązań w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków i gdzie nie stanowi to zagrożenia dla wód podziemnych						wybudowano w 2018 r.
Cel krótkookresowy: Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej							
15.	Likwidacja nieczynnych i nie nadających się do eksploatacji studni wierconych i kopanych	PGK	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
16.	Uzbrojenie w sieć wodociągową terenów objętych aktualnymi planami zagospodarowania przestrzennego	PGK	31.01.2017 (odbiór)	TAK	3 306,60	Środki własne	Wykonanie sieci wodociągowej Ø 90 w miejsc. Różanna.
			08.11.2017 (odbiór)	TAK	5 396,06	Środki własne	Wykonanie przyłącza do budynku ul. Inowłodzka w Opocznie: Ø 63 L= 43,60 m.
			31.08.2017 (odbiór)	TAK	73 357,61	Środki własne	Wykonanie sieci wodociągowej w miejsc. Janów Karwicki: Ø 110 L= 634,45 m.
			10.05.2017 (odbiór)	TAK	37 805,16	Środki własne	Wykonanie sieci wodociągowej w miejsc. Wola Załączna: Ø 110 L= 377,35 m.
			05.05.2017 (odbiór)	TAK	16 952,72	Środki własne	Wykonanie sieci wodociągowej w miejsc. Dzielna (w kier Bielowic): Ø 90 L= 188,00 m.
			05.05.2017	TAK	19 958,98	Środki własne	Wykonanie sieci wodociągowej

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			(odbiór)				w miejsc. Dzielna (w kier. Wola Załączna): Ø 90 L= 175,90 m.
			31.01.2017 (odbiór)	TAK	59 178,88	Środki własne	Wykonanie sieci wodociągowej ul. Rolna w Opocznie (do Cmentarza ul. Rolna): Ø 160 L= 539,10 m.
17.	Modernizacja istniejącej sieci wodociągowej	PGK	29.12.2017 (odbiór)	TAK	118 002,93	Środki własne	Przebudowa sieci wodociągowej Dn 300 stal na PCV Ø 315 ul. Jana Pawła II/ Graniczna w Opocznie: Ø 315 L= 153 m.
			12.01.2017 (odbiór)	TAK	179 432,85	Środki własne	Przebudowa odcinka sieci wodociągowej ul. Tuwima-Matejki w Opocznie: Ø 160 L= 264,70 m, Ø 110 L= 70,15 m.
			30.11.2017 (odbiór)	TAK	11 882,61	Środki własne	Przebudowa przyłącza wodociągowe do budynków przy ul. Stodolnej w Opocznie: Ø 40 L=40,25 m.
			31.10.2017 (odbiór)	TAK	11 845,21	Środki własne	Przebudowa przyłącza wodociągowego do budynku Weterynarii ul. Staromiejska: Ø 63 L=16,90 m.
18.	Modernizacja istniejących stacji uzdatniania wody	PGK	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Cel krótkookresowy: Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej							
19.	Budowa, rozbudowa i modernizacja	Gmina Opoczno	2017	TAK	26 000,00	Środki własne	Wykonanie przyłączy instalacji

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	sieci kanalizacyjnej na terenie gminy, szczególnie na obszarach wiejskich						kanalizacyjnej w budynkach przy ul. Parkowej 1, 5 i 34 – wykonanie dokumentacji technicznej. Przedsięwzięcie kontynuowane w 2018 r.
		PGK	29.09.2017 (odbiór)	TAK	578 213,60	Środki własne	Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej w miejsc. Bukowiec Opoczyński (Komorniki): Ø 200 L= 1335,30 m, Ø 160 L = 288,45 m, Ø 110 L = 494,80. Przepompownia P1 – 1 kpl, st Ø 1000 – 24 kpl, st. Ø 425 – 9 kpl.
			31.07.2017 (odbiór)	TAK	59 419,66	Środki własne	Monitoring Przepompowni ścieków oraz pompowni wody na terenie gminy Opoczno – 34 obiekty.
			29.05.2017 (odbiór)	TAK	50 600,17	Środki własne	Wykonanie przyłączy kanalizacji sanitarnej do budynków w miejsc. Kruszewiec, Kruszewiec Kolonia: 12 szt. Ø 160 L= 108,90 m.
20.	Redukcja ilości szamb na terenie gminy i zastąpienie ich kanalizacją, bądź przydomowymi oczyszczalniami	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Na koniec 2017 r. ilość zbiorników bezodpływowych wynosiła 1 407 szt. i nie uległa zmianie względem 2016 r. Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków wynosiła 30 szt., nie uległa zmianie względem poprzedniego roku. Redukcja szamb, o 2 szt., nastąpiła w 2018 r.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Cel krótkookresowy: Rozbudowa i modernizacja kanalizacji deszczowej							
21.	Budowa nowej i rozbudowa istniejącej sieci zbiorczej kanalizacji deszczowej	PGK	2017	TAK	109 064,10	Gmina Opoczno	Wykonanie kanalizacji deszczowej w ul. Piotrkowskiej 61.
Hałas							
Cel krótkookresowy: Ograniczenie wpływu hałasu drogowego							
22.	Zmniejszenie wpływu hałasu drogowego poprzez zadrzewienia przydrożne oraz ekrany akustyczne	Powiatowy Zarząd Dróg w Opocznie	listopad 2017	TAK	1 232,00	Środki własne	Posadzenie 14 drzew w ciągu ul. Staromiejskiej.
23.	Modernizacja infrastruktury drogowej poprzez stosowanie tzw. cichych nawierzchni	Gmina Opoczno, zarządcy dróg	2017	TAK	-	-	Stosowanie przy budowach i modernizacjach dróg nawierzchni takich jak beton asfaltowy, mieszanki asfaltowe
Energetyka							
Cel krótkookresowy: Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza							
24.	Rozwój gospodarki energetycznej wraz z rozbudową oraz modernizacją sieci gazowej	Polska Spółka Gazownictwa	27.09.2016-11.05.2017	TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa gazociągu wraz z przyłączem w Opocznie, ul. Piotrkowska.
			06.04.2017-08.09.2017	TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa przyłącza od istniejącej sieci w Opocznie, ul. Piotrkowska.
			16.05.2015-30.05.2017	TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa gazociągu wraz z przyłączem w Opocznie, ul. Wincentego Witosa – 7 odcinków.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Rozwój gospodarki energetycznej wraz z rozbudową oraz modernizacją	Polska Spółka Gazownictwa	07.03.2017-10.07.2017	TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa gazociągu wraz z przyłączem w Opocznie, ul. Piotrkowska.
04.04.2017-18.08.2017			TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa gazociągu wraz z przyłączem w Opocznie, ul. Oskara Kolberga.	
19.05.2015-19.04.2017			TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa gazociągu wraz z przyłączem w Opocznie, ul. Edmunda Biernackiego.	
13.04.2017-25.08.2017			TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa przyłącza od istniejącej sieci w Opocznie, ul. Leśna.	
26.09.2016-28.04.2017			TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa gazociągu wraz z przyłączem w Opocznie, ul. Stanisława Małachowskiego.	
19.09.2016-28.04.2017			TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa gazociągu wraz z przyłączem w Opocznie, ul. Długa	
12.12.2016-24.05.2017			TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa gazociągu wraz z przyłączem w Opocznie, ul. Oskara Kolberga.	
10.03.2017-12.07.2017			TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa przyłącza od istniejącej sieci w Opocznie, ul. Piotrkowska.	
06.04.2017-14.11.2017			TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa przyłącza od istniejącej sieci w Opocznie, ul. 17 Stycznia.	
10.03.2017-28.08.2017			TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa przyłącza od istniejącej sieci w Opocznie, ul. majora Hubala.	

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Rozwój gospodarki energetycznej wraz z rozbudową oraz modernizacją	Polska Spółka Gazownictwa	24.11.2016-12.05.2017	TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa gazociągu wraz z przyłączem w Opocznie, ul. Piotrkowska.
			10.11.2016-12.05.2017	TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa gazociągu wraz z przyłączem w Opocznie, ul. Stanisława Wyspiańskiego.
			10.04.2017-25.08.2017	TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa przyłącza od istniejącej sieci w Opocznie, ul. Orzechowa.
			09.08.2016-28.04.2017	TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa gazociągu wraz z przyłączem w Opocznie, ul. Piotrkowska.
			14.03.2017-27.07.2017	TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa przyłącza od istniejącej sieci w Opocznie, ul. Piotrkowska.
			22.06.2017-02.08.2017	TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa gazociągu wraz z przyłączem w Opocznie, ul. Oskara Kolberga.
			22.09.2016-20.09.2017	TAK	Dane poufne	Środki własne	Budowa gazociągu wraz z przyłączem w Opocznie, ul. Piotrkowska.
			2017	TAK	Dane poufne	Środki własne	Długość sieci gazowej wzrosła o 932,87 mb (i wynosiła 26,64 km), a przyłączy gazowych o 671,04 mb (i wynosiła 7,58 km).
25.	Budowa małej elektrowni wodnej w Zameczku	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Zasoby wodne							
Cel krótkookresowy: Ograniczenie zanieczyszczenia wód							
26.	Ograniczenie spływu powierzchniowego z pól do rzek poprzez obudowę biologiczną cieków	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Cel krótkookresowy: Rozwój i modernizacja systemu melioracji wodnej							
27.	Budowa nowych i modernizacja istniejących urządzeń melioracji wodnych	Gmina Opoczno	2017	TAK	8 000,00	Środki własne	Dotacja na bieżące utrzymanie i konserwację urządzeń melioracyjnych dla spółki wodnej w Ostrowie.
Cel krótkookresowy: Działania przeciwpowodziowe w gminie							
28.	Modernizacja, rozbudowa i utrzymywanie w sprawności infrastruktury przeciwpowodziowej (w szczególności budowa wałów i konserwacja urządzeń kontroli poziomu piętrzenia wód)	RZGW	10.01.2017-20.12.2017	TAK	24 398,77	Budżet państwa	Utrzymanie obiektów wałowych – wały przeciwpowodziowe na terenie pow. opoczyńskiego: Wykoszenie porostów wraz z wygrabieniem i wywozem na długości wałów, ręczne ścinanie krzaków i podszycia wraz z rozdrobnieniem rębakiem i wywozem pozostałości, uzupełnienie braków ziemnych wraz z zagęszczeniem, obsianie skarp mieszankami traw uprzednio uzupełnionego gruntu oraz w miejscach niezadarnionych, usuwanie kretowisk, stała kontrola wałów wykonywana 2 razy

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							<p>w miesiącu.</p> <p>Cieki objęte zadaniem w gminie Opoczno:</p> <p>1) rz. Słomianka P-0+000-0+700</p> <p>2) rz. Drzewiczka L-0+000-2+159, P-0+000-4+995</p> <p>3) rz. Wąglanka L-0+000-0+462.</p> <p>Podana kwota realizacji zadania obejmuje terytorium wykraczające poza gminę Opoczno.</p>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Tabela 5. Realizacja zadań nieinwestycyjnych własnych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2014-2017, rok 2017

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Powietrze i klimat							
Cel krótkookresowy: Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych							
1.	Edukacja mieszkańców na temat emisji niskiej oraz spalania odpadów w paleniskach domowych i na powierzchni ziemi (ogniska)	Straż Miejska w Opocznie	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne, PGK	Przeprowadzenie prelekcji w szkołach w których uczestniczyło 5 200 uczniów.
2.	Edukacja mieszkańców na temat odnawialnych źródeł energii (OZE)	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
3.	Współdziałanie w realizacji przedsięwzięć związanych z rozwojem alternatywnych źródeł energii odnawialnej	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Cel krótkookresowy: Rozwój produkcji energii słonecznej							
4.	Pomoc prawna i "know-how" dla mieszkańców i inwestorów przy zakładaniu kolektorów słonecznych i układów solarnych na budynkach prywatnych	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Cel krótkookresowy: Aktywne ograniczenie „niskiej emisji”							
5.	Opracowanie i wdrożenie programu ograniczania niskiej emisji	Gmina Opoczno	2017	TAK	Kwota ujęta w punkcie 1. tabeli 4	WFOŚiGW	Zawarcie umowy z WFOŚiGW w Łodzi na realizację projektu „Poprawa jakości powietrza poprzez likwidację niskiej emisji realizowana w ramach

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							Programu Ograniczania Niskiej Emisji w mieście Opoczno". Dotacja zostanie przyznana na refundację 123 mieszkańcom Opoczno do 40% kosztów poniesionych na likwidację lokalnych źródeł ciepła oraz ich zastąpienie przez źródło o wyższej niż dotychczas sprawności wytwarzania ciepła; podłączenie istniejących obiektów do sieci ciepłowniczej. Więcej informacji w punkcie 1. tabeli 4.
6.	Zapobieganie pożarom w lasach	Gmina Opoczno	2017	TAK	12 124,00, w tym Gmina 124,00, ŁUW 12 000,00	Środki własne, Łódzki Urząd Wojewódzki	Zakup sprzętu służącego ochronie życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem dla jednostek OSP gm. Opoczno.
7.	Skuteczne egzekwowanie zakazów wypalania łąk, ściernisk i pól	KP PSP w Opocznie	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Uczestnictwo w 31 akcjach gaśniczych – pożary łąk, pól, nieużytków. Brak nałożonych mandatów, meldunki ze zdarzeń przekazywane na wniosek policji.
		Straż Miejska w Opocznie	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrole miejsc wypalania łąk, ściernisk i pól.
8.	Skuteczne egzekwowanie zakazu spalania odpadów poza instalacjami do tego przeznaczonymi	KP PSP w Opocznie	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Brak zarejestrowanych zdarzeń.
		Straż Miejska w Opocznie	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Przeprowadzenie 74 kontroli nieruchomości. Na 2 sprawców wykroczenia nałożono grzywny na

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							kwotę 200 zł, 1 osobę pouczono
9.	Polityka finansowa wspomagająca właścicieli lokali zdecydowanych do zamiany ogrzewania węglowego na ogrzewanie proekologiczne	Gmina Opoczno	2017	TAK	Kwota ujęta w punkcie 1. tabeli 4	WFOŚiGW	Opis zadania w punkcie 1. tabeli 4. oraz w punkcie 5. niniejszej tabeli .
10.	Dokładna lokalizacja obszarów pod budowę elektrowni wiatrowych, stworzenie MPZP dla wyznaczonych lokalizacji turbin wiatrowych	Gmina Opoczno	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Uchwalenie w 2017 r. jednego MPZP dla terenu w Januszewicach. Teren objęty planem przeznaczono pod zabudowę obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i zabudowę usługową. W planie dopuszczono zaopatrzenie z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących siłę wiatru z mikroinstalacji. Inne funkcjonujące MPZP zakazują lokalizacji elektrowni wiatrowych.
Turystyka							
Cel krótkookresowy: Reklama gminy							
11.	Zamieszczenie reklam gminy w turystycznych serwisach internetowych	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
12.	Promocja dziedzictwa kulturowego, walorów przyrodniczych i turystycznych gminy na targach, wystawach i imprezach o charakterze lokalnym, regionalnym i krajowym	Gmina Opoczno	2017	TAK	4 950,00	Środki własne	Promocja gminy poprzez nagranie płyty zespołu Odpoczno z muzyką inspirowaną regionem opoczyńskim.
			2017	TAK	1 320,00	Środki własne	Kosoki 2017: pokaz tańca, zwyczaje, obrzędy i wierzenia weselne,

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							przyśpiewki ludowe, kultura ludowa opoczyńskiego.
			2017	TAK	1 500,00	Środki własne	Wykład podczas debaty w ramach projektu „Opoczno stolicą oberka”.
			2017	TAK	600,00	Środki własne	Występ przyśpiewki regionu opoczyńskiego podczas Dożynek w Karwicach.
			2017	TAK	342,00	Środki własne	Wykonanie filmu „Wykopaliska archeologiczne wokół Zamku Kazimierzowskiego”.
			2017	TAK	30 000,00	Środki własne	Promocja gminy podczas wyścigu kolarskiego szlakiem walk mjr Hubala.
Cel krótkookresowy: Ograniczenie wpływu turystyki na środowisko							
13.	Zrównoważony rozwój turystyczny na obszarach cennych przyrodniczo	Gmina Opoczno	2017	TAK	95 608,45	Środki własne	Kompleksowe zagospodarowanie terenu zalewu wraz z budową ścieżek rowerowych w kierunku ul. Partyzantów, Limanowskiego z kładką przez rzekę Wąglankę oraz przebudową ul. Wałowej w Opocznie – wykonanie dokumentacji technicznej zalewu, programów funkcjonalno-użytkowych ścieżki rowerowej i skateparku, przebudowy ul. Wałowej, studium wykonalności.
			2017	TAK	7 626,00	Środki własne	Opracowanie planu działań dla gospodarki turystycznej gminy

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							Opoczno związane z utrzymaniem i obsługą zalewu „opoczyńskiego”.
Cel krótkookresowy: Utrzymanie istniejących i tworzenie nowych atrakcji turystycznych							
14.	Tworzenie ścieżek tematycznych i edukacyjno-przyrodniczych oraz utrzymanie szlaków rowerowych	Gmina Opoczno, Nadleśnictwa Opoczno, Smardzewice	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Cel krótkookresowy: Wspieranie i rozbudowa proekologicznej bazy turystyczno-wypoczynkowej							
15.	Zwiększenie całorocznej i sezonowej bazy turystycznej poprzez wspieranie rozwoju gospodarstw agroturystycznych	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Przyroda							
Cel krótkookresowy: Polepszenie perspektyw zachowania gatunków							
16.	Współpraca z sąsiednimi gminami w celu ochrony gatunków	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
17.	Ograniczenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych	Gmina Opoczno	2017	TAK	-	-	Ograniczenie zanieczyszczeń przez mieszkańców poprzez włączenie się do kanalizacji deszczowej.
18.	Ograniczenie ekspansji obcych gatunków	Straż Miejska w Opocznie	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Podejmowanie interwencji po zgłoszeniu zagrożenia związanego z barszczem Sosnowskiego.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
19.	Ograniczenie spływu powierzchniowego z pól uprawnych	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Cel krótkookresowy: Zachowanie i wzmocnienie różnorodności biologicznej							
20.	Prowadzenie szkoleń i edukacji w zakresie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej	Gmina Opoczno	2017	TAK	29 971,36	WFOŚiGW	Utworzenie szkolnej pracowni przyrodniczej w SP w Januszewicach – „Młody ekoprzyrodnik”.
			2017	TAK	6 020,85, w tym Gmina 3 010,43, WFOŚiGW 3 010,42	Środki własne, WFOŚiGW	Ekopracownia – zakup tablicy interaktywnej wraz z projektorem i uchwytem dla SP Januszewice.
			2017	TAK	6 769,87	Środki własne	Zakup sprzętu multimedialnego i roślin doniczkowych w ramach realizowanego projektu ekologicznego w SP w Januszewicach.
			2017	TAK	8 490,00	Środki własne	Zakup środków dydaktycznych i książek w ramach realizacji projektu ekologicznego w SP Januszewice.
			2017	TAK	8 029,51	Środki własne	Zakup środków dydaktycznych i książek w ramach realizacji projektu ekologicznego w Szkole Podstawowej w Mroczkowie Gościnnym.
			2017	TAK	10 891,00	WFOŚiGW	Przyjaciele przyrody – program edukacji ekologicznej w Szkole Podstawowej w Mroczkowie.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
			2017	TAK	6 000,00	Środki własne	Piknik ekologiczny.
21.	Bieżąca ochrona istniejących obszarów i obiektów prawnie chronionych	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
22.	Selektywny dostęp do terenów cennych przyrodniczo oraz ochrona tych terenów przed zainwestowaniem i tzw. dzikim zagospodarowaniem	Gmina Opoczno	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	MPZP w zakresie ochrony środowiska zakazują lokalizacji przedsięwzięć mogących powodować przekroczenia standardów jakości środowiska. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Opoczno zalicza do terenów wyłączonych spod zabudowy m.in. obszary chronionych gleb organicznych i lasów ochronnych.
Cel krótkookresowy: Wytypowanie gruntów będących własnością gminy które mogą być przeznaczone pod zalesienia oraz przekazywanie ich w zarząd Lasów Państwowych (nadleśnictw) w celu zalesienia							
23.	Coroczne typowanie gruntów należących do gminy spełniających wymagania przyrodnicze oraz formalnoprawne, które z różnych względów mogą lub powinny zostać zalesione	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
24.	Przekazywanie w zarząd Lasów Państwowych (nadleśnictw) gruntów wytypowanych do zalesienia	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Cel krótkookresowy: Udział w informowaniu właścicieli gruntów rolnych znajdujących się na terenie gminy o możliwości prowadzenia zalesień na ich gruntach i korzyściach z tego płynących							
25.	Działania informacyjne polegające m.in. na wywieszaniu informacji na temat możliwości prowadzenia zalesień na gruntach rolnych i pomocy finansowej przeznaczonej na ten cel, na tablicy informacyjnej urzędu gminy oraz na jego stronie internetowej	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Zasoby wodne							
Cel krótkookresowy: Współpraca z sąsiednimi JST							
26.	Nawiązanie współpracy z sąsiednimi JST w celu poprawy stanu i jakości wód, szczególnie położonymi wyżej wzdłuż rzeki przepływającej przez gminę	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Cel krótkookresowy: Ograniczenie zanieczyszczenia wód							
27.	Inwentaryzacja i aktualizacja źródeł emisji zanieczyszczeń do wód	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
28.	Eliminacja nieszczelnych zbiorników gromadzenia ścieków (szamb), kontrola wywozu ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych na terenach nieskanalizowanych	Gmina Opoczno, Straż Miejska w Opocznie	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Prowadzenie kontroli w terenie, likwidowanie nieszczelności szamb.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Cel krótkookresowy: Zmniejszanie zużycia wody							
29.	Edukacja ekologiczna mieszkańców w temacie ekonomii oszczędzania wody	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
30.	Propagowanie optymalizacji zużycia wody w zakładach przemysłowych wyrażane w decyzjach administracyjnych	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
31.	Wspieranie działań podmiotów gospodarczych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą, w tym eliminowanie nieuzasadnionego wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych oraz przez wprowadzanie zamkniętego obiegu wody w przemyśle	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Cel krótkookresowy: Kontrola częstotliwości i sposobu usuwania ścieków z szamb							
32.	Kontrolowanie wykonalności zadań operatorów przyczep asenizacyjnych	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Hałas							
Cel krótkookresowy: Ograniczenie uciążliwości hałasu emitowanego przez środki transportu drogowego							
33.	Wykorzystywanie planowania przestrzennego dla rozdzielenia potencjalnych źródeł hałasu od	Gmina Opoczno	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	MPZP zakazują lokalizowania inwestycji mogących powodować ponadnormatywne uciążliwości

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	terenów mieszkaniowych						w zakresie hałasu.
34.	Tworzenie odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych oddzielających potencjalne źródła hałasu od terenów zamieszkałych	Gmina Opoczno	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	MPZP zakazują lokalizowania obiektów i urządzeń oraz prowadzenia działalności powodującej przekroczenie dopuszczalnych wielkości oddziaływania na środowisko emisji hałasu
Cel krótkookresowy: Działania prewencyjne w ochronie przed hałasem							
35.	Inwentaryzacja obiektów emitujących hałas szkodliwy dla środowiska	Gmina Opoczno, zarządcy dróg	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
36.	Wykonanie map akustycznych dla przebiegających przez gminę linii kolejowych	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	2017	NIE	-	-	Opracowanie mapy akustycznej dla odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 000 pociągów rocznie na terenie województwa łódzkiego. Opracowanie obejmuje 6 linii kolejowych, żadna nie jest położona w gminie Opoczno, ani w powiecie opoczyńskim.
Gospodarka wodno-ściekowa							
Cel krótkookresowy: Okresowy badanie stanu sieci przesyłowych							
37.	Zapobieganie awariom sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	PGK	2017	TAK	-	-	Zadanie realizowane w zależności od potrzeb. Nie było konieczności realizowania zadania w 2017 r.
38.	Ciągła konserwacja i naprawa sieci przesyłowych tam gdzie jest to	PGK	2017	TAK	-	-	Zadanie realizowane w zależności od potrzeb. Nie było konieczności

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	potrzebne						realizowania zadania w 2017 r.
Cel krótkookresowy: Likwidacja lub modernizacja zbiorników bezodpływowych (szamb)							
39.	Inwentaryzacja szamb	Gmina Opoczno	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Ilość szamb na koniec roku wynosiła 1 407 szt. i nie uległa zmianie względem 2016 r.
Cel krótkookresowy: Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej							
40.	Racjonalne gospodarowanie wodą, modernizacja i konserwacja urządzeń wodociągowych w celu ograniczania strat wody przy przesyłce	PGK	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
41.	Likwidacja nieczynnych i nie nadających się do eksploatacji studni wierconych i kopanych	PGK	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Cel krótkookresowy: Kontrolowanie wykonalności zadań operatorów przyrzep asenizacyjnych w mieście							
42.	Kontrola częstotliwości i sposobu usuwania ścieków z szamb	Gmina Opoczno, Straż Miejska w Opocznie	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Prowadzenie kontroli w terenie, likwidowanie nieszczelności szamb.
Odpady							
Cel krótkookresowy: Wspomaganie mieszkańców w odpowiednim pozbywaniu się wyrobów azbestowych							
43.	Pozyskiwanie dofinansowania ze źródeł zewnętrznych (np. WFOŚiGW) na zdjęcie, wywóz i utylizację	Gmina Opoczno	2017	TAK	67 659,85	Środki własne, WFOŚiGW	Odbiór odpadów zawierających azbest.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	wyrobów azbestowych						
44.	Wsparcie informacyjne Urzędu Gminy przy zdejmowaniu, wywożeniu i utylizacji wyrobów azbestowych z posesji prywatnych	Gmina Opoczno	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Informowanie co roku mieszkańców o możliwości i zasadach skorzystania z dofinansowania na demontaż, wywóz i utylizację wyrobów azbestowych.
Cel krótkookresowy: Dążenie do osiągnięcia pożądanego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia							
45.	Dostosowywanie zmian w systemie selektywnej zbiórki odpadów do potrzeb mieszkańców i dla potrzeb osiągnięcia poziomu recyklingu oraz przygotowania do ponownego użycia	Gmina Opoczno	2017	TAK	W ramach systemu gospodarki odpadami	Środki własne	Obowiązujący system pozwolił osiągnąć wymagane poziomy recyklingu przygotowania do ponownego użycia.
Cel krótkookresowy: Zwiększenie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła							
46.	Zwiększenie różnicy między stawką opłaty za gospodarowanie odpadami zmieszanymi i segregowanymi	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Zarówno w 2016 i 2017 r. stawka za odbiór odpadów nie zbieranych selektywnie wynosiła 100% stawki za odbiór odpadów zbieranych selektywnie.
Cel krótkookresowy: Ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania							
47.	Zapewnienie odpowiedniego sposobu zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	Gmina Opoczno	2017	TAK	2 239 596,00 (całkowity koszt odbioru odpadów komunalnych)	Środki własne	Odbieranie od mieszkańców odpadów, w tym selektywnie zbieranych biodegradowalnych w workach zgodnie z harmonogramem.
Cel krótkookresowy: Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych							

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
48.	Prowadzenie kampanii informacyjnych na temat potrzeby prowadzenia prawidłowej gospodarki opakowaniami	Gmina Opoczno	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zamieszczanie na stronie internetowej informacji o zasadach segregacji odpadów, w tym opakowań szklanych, plastikowych, metalowych
Pola elektromagnetyczne							
Cel krótkookresowy: Utrzymanie standardów dla pól elektromagnetycznych							
49.	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia pól elektromagnetycznych	Gmina Opoczno	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	MPZP ustalają zasady lokalizacji stacji transformatorowych, sieci elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych, teleinformatycznych
50.	Lokalizowanie źródeł pól elektromagnetycznych w miejscach niskokonfliktowych	Gmina Opoczno	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Prowadzone badania monitoringowe promieniowania elektromagnetyczne wskazują, że wartości natężeń są znacznie niższe od dopuszczalnych poziomów, co oznacza, że stacje elektroenergetyczne, telekomunikacyjne są zlokalizowane w miejscach niskokonfliktowych.
51.	Edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Poważne awarie							
Cel krótkookresowy: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i ograniczenie ich skutków dla ludzi, środowiska na terenie gminy							
52.	Wyznaczenie drogowych tras transportu substancji niebezpiecznych, omijających w miarę możliwości tereny zamieszkałe, ze zwartą zabudową oraz zorganizowanie miejsc postojowych dla środków transportujących takie substancje	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
53.	Informowanie i ostrzeganie społeczeństwa o zagrożeniach	Straż Miejska w Opocznie	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Uruchamianie systemów alarmowania w przypadku wystąpienia zagrożenia.
Administracja							
Cel krótkookresowy: Udostępnianie informacji o środowisku i jego ochronie							
54.	Publikowanie na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) dokumentów dotyczących ochrony środowiska w gminie zgodnie z Ustawą z dn. 3 października 2008 r. O udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235)	Gmina Opoczno	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Publikowanie na bieżąco w BIP dokumentów informacji, obwieszczeń dotyczących ochrony środowiska i prowadzenie publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informację o środowisku i jego ochronie.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Gleby							
Cel krótkookresowy: Edukacja ekologiczna							
55.	Edukacja mieszkańców i turystów na temat zanieczyszczenia gleb	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
Cel krótkookresowy: Przeciwdziałanie erozji gleb							
56.	Przeciwdziałanie erozji gleb, poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych	Rolnicy	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane przez rolników we własnym zakresie. Rolnicy mają możliwość skorzystać z doradztwa i szkoleń PZDR w Opocznie w danym zakresie
Cel krótkookresowy: Zmniejszenie zanieczyszczenia gleb							
57.	Rekultywacja terenów zdegradowanych i zanieczyszczonych	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
58.	Likwidacja dzikich wysypisk i w razie konieczności sanacja terenów po nich	Gmina Opoczno	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
59.	Propagowanie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, wdrażanie programu rolnośrodowiskowego	Rolnicy	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane przez rolników we własnym zakresie. Rolnicy mają możliwość skorzystać z doradztwa i szkoleń PZDR w Opocznie w danym zakresie oraz płatności rolnośrodowiskowych w ramach PROW, prowadzonych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Tabela 6. Realizacja zadań inwestycyjnych koordynowanych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2014-2017, rok 2017

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Powietrze i klimat							
Cel krótkookresowy: Aktywne ograniczenie „niskiej emisji”							
1.	Stworzenie bazy danych o emisji zanieczyszczeń do środowiska na terenie gminy	Gmina Opoczno, WIOŚ	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Opoczno na lata 2014-2020 określił wielkość emisji na podstawie końcowego zużycia energii i dokonał identyfikacji obszarów stanowiących główne antropogeniczne źródła emisji. WIOŚ na potrzeby wspomagania systemu ocen jakości powietrza z użyciem modelowania rozkładu stężeń zanieczyszczeń w powietrzu przygotował i zaktualizował bazy emisji dla obszaru województwa.
Hałas							
Cel krótkookresowy: Działania prewencyjne w ochronie przed hałasem							
2.	Realizacja inwestycji zmniejszających narażenie na hałas komunikacyjny poprzez budowę obwodnic	Zarządcy dróg	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania. Działania takie przeprowadzono w latach 2010-2011, a polegały one na przeniesieniu ruchu tranzytowego z centrum miasta i drogi wojewódzkiej nr 726 na peryferie poprzez obwodnicę drogi krajowej nr 12.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Gospodarka wodno-ściekowa							
Cel krótkookresowy: Likwidacja lub modernizacja zbiorników bezodpływowych (szamb)							
3.	Eliminowanie nieszczelnych szamb	Właściciele szamb	2017	TAK	W ramach własnych wydatków	Środki własne	Urząd Gminy w Opocznie prowadził kontrolę w terenie i obligował do likwidowania nieszczelności szamb.
Zasoby wodne							
Cel krótkookresowy: Monitoring stanu i jakości wód							
4.	Monitoring stanu i jakości wód powierzchniowych	WIOŚ, GIOŚ	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Więcej informacji w rozdz. 5.4.
5.	Monitoring stanu i jakości wód podziemnych	WIOŚ, PIG-PIB	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Więcej informacji w rozdz. 5.4.
Energetyka							
Cel krótkookresowy: Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza							
6.	Rozbudowa i modernizacja istniejących sieci energetycznych	Polska Grupa Energetyczna Dystrybucja S.A.	2017	TAK	Dane poufne	Środki własne	Modernizacja sieci elektroenergetycznej przy ul. Działkowej, Puchały Kuligowskiej, Ogrodowej w Opocznie. Inwestycja polegała na wybudowaniu linii kablowej 15 kV, dwóch stacji słupowych 15/0,4 kV oraz sieci napowietrzno-kablowej 0,4 kV. Inwestycja została przekazana do eksportacji w listopadzie 2017 r.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							Budowa urządzeń elektroenergetycznych dla poszczególnych odbiorców – przyłącza kablowe niskiego napięcia (w wyniku realizacji umów o przyłączenie do sieci dystrybucyjnej niskiego napięcia).
7.	Rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci ciepłowniczej	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Opocznie	do 30.11.2017	TAK	640 830,00	Środki własne, WFOŚiGW	Budowa sieci ciepłowniczej wysokich parametrów z rur preizolowanych „Żeromskiego – Staromiejska” – I etap długości 378 mb. Zostały przyłączone do sieci ciepłowniczej Spółdzielczy Dom Handlowy oraz Przychodnia Rejonowa.
8.	Budowa elektrowni fotowoltaicznej na terenie gminy Opoczno	Prywatni inwestorzy	2017	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.

Tabela 7. Realizacja zadań nieinwestycyjnych koordynowanych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2014-2017, rok 2017

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Przyroda							
Cel krótkookresowy: Realizacja ochrony lasów poprzez zlecenie sporządzenia uproszczonych planów urządzenia lasu oraz sprawowanie nadzoru nad ich realizacją							
1.	Zlecenie sporządzenia uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa o powierzchni powyżej 10 ha (zgodnie z okresem obowiązywania dotychczas zatwierdzonych planów)	Powiat Opoczyński	2017	TAK	164 293,30	Środki własne	Zlecenie opracowania uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych o powierzchni ok. 4 139,413 ha położonych w poszczególnych obrębach geodezyjnych gmin Opoczno i Poświętne
2.	Sprawowanie nadzoru nad wykonaniem zatwierdzonych uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa	Powiat Opoczyński	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrolowanie wykonywania zadań określonych w planach urządzenia lasów. Nadzór nad lasami pełnia nadleśnictwa na podstawie zawartych porozumień ze Starostwem Powiatowym. Jednym z głównych zadań jest legalizacja pozyskanego drewna.
Poważne awarie							
Cel krótkookresowy: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii i ograniczenie ich skutków dla ludzi, środowiska							
3.	Nadzór zakładów i instalacji stanowiących potencjalne źródło poważnej awarii oraz aktualizacja rejestru potencjalnych sprawców	WIOŚ	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Na terenie gminy Opoczno nie występują zakłady dużego ani zwiększonego ryzyka wystąpienia

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	poważnej awarii przemysłowej						poważnej awarii.
Hałas							
Cel krótkookresowy: Działania prewencyjne w ochronie przed hałasem							
4.	Tworzenie programów ochrony przed hałasem	Powiat Opoczyński	2017	NIE	-	-	Programy ochrony przed hałasem wykonuje się dla terenów na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny. Brak konieczności realizacji zadania przez Starostwo Powiatowe w Opocznie. Nie wskazany w Programie Ochrony Środowiska Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego przyjął w 2018 r. Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, objętych przekroczeniami dopuszczalnych poziomów hałasu, położonych wzdłuż dróg krajowych w województwie łódzkim, po których przejeżdża ponad 6 mln pojazdów rocznie. Program nie obejmuje gminy Opoczno.
Gleby							
Cel krótkookresowy: Stały monitoring stanu i jakości gleb							
5.	Przebadanie oraz w dalszej perspektywie monitoring gleb ornych pod względem jakości	OSChR w Łodzi	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Badanie gleb w zakresie zakwaszenia, zawartości makroelementów, mikroelementów, badanie azotu mineralnego w glebie dla potrzeb

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	i zanieczyszczeń						nawożenia.
		IUNiG	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Monitoring chemizmu gleb ornych. Więcej informacji w rozdz. 5.7.
6.	Monitoring gleb przy trasach komunikacyjnych	OSChR w Łodzi	2017	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Badanie gleb i dokonywanie oceny stopnia zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi.
Cel krótkookresowy: Polepszenie jakości gleb							
7.	Zwiększenie zasobności gleb ornych w przyswajalne związki mineralne	Rolnicy	2017	TAK	W ramach własnej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane we własnym zakresie zależnie od potrzeb.
8.	Zmniejszenie zakwaszenia gleb przez zabiegi wapnowania na terenach tego wymagających	Rolnicy	2017	TAK	W ramach własnej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane we własnym zakresie zależnie od potrzeb.
Cel krótkookresowy: Zmniejszenie zanieczyszczenia gleb							
9.	Właściwe stosowanie i przechowywanie nawozów naturalnych – budowa zbiorników na gnojowicę i płyt obornikowych	Rolnicy	2017	TAK	W ramach własnej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane we własnym zakresie. Program azotanowy zobowiązuje rolników do przechowywania nawozów naturalnych, przez okres w którym nie jest możliwe ich rolnicze wykorzystanie, w sposób bezpieczny dla środowiska, tzn. zapobiegający przedostawaniu się odcieków do wód i gruntu. Wymaga to zapewnienia odpowiedniej powierzchni nieprzepuszczalnych miejsc do przechowywania nawozów

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							<p>naturalnych stałych oraz pojemności przykrytych, w szczególności osłoną elastyczną lub osłoną pływającą, zbiorników na nawozy naturalne płynne, które powinny posiadać szczelne dno i ściany.</p> <p>Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach PROW udziela wsparcia finansowego na realizację operacji typu „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami ze źródeł rolniczych”. Dofinansowanie można otrzymać m.in. na koszty: budowy, przebudowy lub zakupu zbiorników do przechowywania nawozów naturalnych płynnych, płyt do gromadzenia nawozów naturalnych stałych, zbiorników lub płyt do przechowywania kiszzonek.</p>
Zasoby wodne							
Cel krótkookresowy: Ograniczenie zanieczyszczenia wód							
10.	Ograniczenie sływu zanieczyszczeń azotanowych ze źródeł rolniczych poprzez budowę płyt obornikowych, zbiorników na gnojówkę oraz prawidłową ich eksploatację	Rolnicy	2017	TAK	W ramach własnej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane we własnym zakresie. Więcej informacji w punkcie 9 niniejszej tabeli.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Cel krótkookresowy: Zmniejszanie zużycia wody							
11.	Weryfikacja pozwoleń wodnoprawnych na pobór wody	Powiat Opoczyński	2017	TAK	W ramach własnej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Wraz z wejściem w życie ustawy z 20.07.2017 r. Prawo wodne starostowie i marszałkowie województw utracili właściwość w sprawach pozwoleń wodnoprawnych. Od 01.01.2018 r. organem właściwym do wydawania i weryfikacji pozwoleń wodnoprawnych jest dyrektor zarządu zlewni lub regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.
Cel krótkookresowy: Rozwój i modernizacja systemu melioracji wodnej							
12.	Kontrola prawidłowego funkcjonowania melioracji wodnych, rezygnacja z melioracji torfowisk, podmokłych łąk i pastwisk (zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów), konserwacja systemów melioracyjnych	RZGW	01.08.2017-19.11.2017	TAK	303 028,70	Budżet państwa	Wykoszenie porostów ze skarp i dna wraz z wygrabieniem i wywozem, hakowanie dna wraz z wydobyciem i wywozem pozyskanej roślinności dennej, ręczne ścinanie krzaków i podsycia wraz z rozdrobieniem rębakiem i wywozem pozostałości. Odmulenie dna rzeki w km 5+608-7+300 wraz z rozplantowaniem i obsiewem. Rozbiórka zatorów utrudniających swobodny spływ wód. Cieki objęte zadaniem w gminie Opoczno: 1) rz. Słomianka km 5+608-7+300,

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							9+150-21+858 2) rz. Ciek Pogorzelec km 0+000-0+500, 1+300-16+284. Podane kwoty realizacji zadań w niniejszym punkcie obejmują terytorium wykraczające poza gminę Opoczno.
	Kontrola prawidłowego funkcjonowania melioracji wodnych, rezygnacja z melioracji torfowisk, podmokłych łąk i pastwisk (zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów), konserwacja systemów melioracyjnych	RZGW	01.08.2017-12.11.2017	TAK	96 158,48	Budżet państwa	Wykoszenie porostów ze skarp i dna rzeki wraz z wygrabieniem i wywozem, hakowanie dna wraz z wydobyciem i wywozem roślinności dennej, ścinanie krzaków, rozdrobnienie rębakiem pozyskanych gałęzi z wycinki krzaków, rozbiórka zatorów utrudniających swobodny spływ wód, rozdrobnienie rębakiem pozyskanych gałęzi krzaków z rozbiórki zatorów, wywiezienie pozostałości po rozbiórce zatorów. Cieki objęte zadaniem w gminie Opoczno: 1) rz. Ciek Libiszów km 0+000-6+672 2) rz. Ciek Krzczonów km 0+000-6+243 3) rz. Ciek Dzielna km 0+000-2+800.
			01.08.2017-09.11.2017	TAK	178 000,00	Budżet państwa	Wykoszenie porostów ze skarp i dna rzeki z wygrabieniem i wywozem, ścinanie krzaków i podsycia wraz z wywozem pozyskanych gałęzi

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Kontrola prawidłowego funkcjonowania melioracji wodnych, rezygnacja z melioracji torfowisk, podmokłych łąk i pastwisk (zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów), konserwacja systemów melioracyjnych	RZGW					<p>krzaków, hakowanie dna wraz wydobyciem i wywozem pozyskanej roślinności dennej, udroźnienie koryta rzeki. Odmulenie koryta rzeki w km 9+500-10+000 wraz z rozplantowaniem i obsiewem.</p> <p>Roboty na odcinku rzeki zrealizowanym przy udziale PROW: ręczne wykoszenie porostów ze skarp i dna rzeki wraz z wygrabieniem i wywozem, udroźnienie koryta rzeki.</p> <p>Cieki objęte zadaniem w gminie Opoczno:</p> <p>1) rz. Wąglanka km 0+000-12+003, 15+842-20+165.</p>
			01.08.2017-14.11.2017	TAK	178 000,00	Budżet państwa	<p>Wykoszenie porostów ze skarp i dna rzeki z wygrabieniem i wywozem, ścinanie krzaków i podszycia wraz z wywozem pozyskanych gałęzi krzaków, hakowanie dna wraz wydobyciem i wywozem pozyskanej roślinności dennej, udroźnienie koryta rzeki; Roboty na odcinku rzeki zrealizowanym przy udziale PROW: ręczne wykoszenie porostów ze skarp i dna rzeki wraz z wygrabieniem i wywozem, udroźnienie koryta rzeki.</p> <p>Cieki objęte zadaniem w gminie Opoczno:</p> <p>1) rz. Drzewiczka km 33+500-36+139,</p>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							51+000-52+000, 54+275-75+217.
	Kontrola prawidłowego funkcjonowania melioracji wodnych, rezygnacja z melioracji torfowisk, podmokłych łąk i pastwisk (zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów), konserwacja systemów melioracyjnych	RZGW	27.10.2017- I poł. listopada 2017	TAK	8 100,00	Budżet państwa	Wykonanie naprawy podwójnych opasek z kieszek faszynowych o śr. 20x20cm, wykonanie uzupełnienia nadwodnego narzutu kamiennego w obrębie przelewu bocznego w km 0+000, wzmocnienie podłoża przy użyciu geowłókniny, zabudowa wyrwy w km 0+025, oczyszczenie terenu z pozostałości po wykonanych pracach. Cieki objęte zadaniem w gminie Opoczno: 1) Kanał Ulgi rz. Drzewiczki km 0+000-0+025
			30.12.2016- 21.12.2017	TAK	24 858,89	Budżet państwa	Utrzymanie i obsługa budowli piętrzących pow. opoczyński: Wykoszenie porostów wraz z wygrabieniem i wywozem, konserwacja mechanizmów, drobne naprawy urządzeń mechanicznych, kontrola budowli, usuwanie zanieczyszczeń, rozbiórka zatorów, uzupełnianie drobnych ubezpieczeń w obrębie budowli, przycięcie odrostów z wikliny, uzupełnienie ubytków betonów, oczyszczenie wlotu do przepławki w km 27+300 rz. Czarna Maleniecka, uzupełnianie znaków informacyjnych i zakazu,

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Kontrola prawidłowego funkcjonowania melioracji wodnych, rezygnacja z melioracji torfowisk, podmokłych łąk i pastwisk (zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów), konserwacja systemów melioracyjnych	RZGW					<p>pomiar skuteczności ochrony przeciwporażeniowej jazów w km 41+501, 42+678, mechaniczne hakowanie wraz z wywozem pozostałości w obrębie jazów: Jaz Wąglany w km 6+694 rz. Wąglanki, jaz w km 27+300 rz. Czarna Maleniecka (Czarna Konecka), jaz w km 3+486 rz. Młynówka II rz. Czarnej Malenieckiej, jaz w km 4+587 rz. Ciek Pogorzelec, naprawa uszkodzonych, istniejących, podwójnych opasek z kiszek faszynowych wraz z transportem technologicznym w obrębie jazu w km 27+300 rz. Czarna Maleniecka (Czarna Konecka) i jazu w km 3+486 rz. Młynówka II rz. Czarnej Malenieckiej.</p> <p>Cieki objęte zadaniem w gminie Opoczno:</p> <p>1) rz. Wąglanka km 4+721</p> <p>2) rz. Słomianka km 10+520.</p>
			04.04.2017- listopad 2017	TAK	27 900,00	Budżet państwa	<p>Obsługa budowli piętrzących na rzekach powiatu opoczyńskiego - wiosna 2017: Odbiór szandorów złożonych w magazynie w Białaczowie wraz z transportem do budowli, wykonanie brakujących szandorów wraz z okuciami dla budowli piętrzących wraz z impregnacją,</p>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Kontrola prawidłowego funkcjonowania melioracji wodnych, rezygnacja z melioracji torfowisk, podmokłych łąk i pastwisk (zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów), konserwacja systemów melioracyjnych	RZGW					montaż i demontaż szandorów po zakończeniu piętrzenia, konserwacja mechanizmów (smarowanie, malowanie), rozbiórka zatorów, dwukrotne wykoszenie porostów w obrębie budowli. Po zakończeniu obsługi piętrzeń, zdjęcie szandorów z budowli piętrzących i transport do magazynu do Białaczowa. Cieki objęte zadaniem w gminie Opoczno: 1) rz. Ciek Dzielna km 0+519.
			11.04.2017-30.11.2017	TAK	42 330,00	Budżet państwa	Rozbiórka tam bobrowych: Rozbiórka przetamowań bobrowych, rozdrobnienie materiału z rozbiórki oraz wywóz pozostałości. Monitoring rzek pod kątem niedopuszczenia do powstawania nowych tam bobrowych, oczyszczanie doraźne koryt rzek wraz z zagospodarowaniem odpadów. Cieki objęte zadaniem w gminie Opoczno: 1) rz. Ciek Pogorzelec km 0+000-0+500, 1+300-16+668 2) rz. Wąglanka km 3+345-11+295, 16+725-20+165 3) rz. Słomianka km 8+300-21+000.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Kontrola prawidłowego funkcjonowania melioracji wodnych, rezygnacja z melioracji torfowisk, podmokłych łąk i pastwisk (zachowanie cennych przyrodniczo ekosystemów), konserwacja systemów melioracyjnych	RZGW	17.05.2017-25.08.2017	TAK	23 835,00	Budżet państwa	<p>Wykoszenie porostów wraz z wygrabieniem i wywozem, przycięcie odrostów krzaków, rozdrobnienie rębakiem gałęzi z przycięcia krzaków wraz z wywozem pozostałości, rozbiórka zatorów wraz z wywiezieniem pozostałości, odmulenie dna w miejscach zamulenia, mechaniczne plantowanie urobku z odmulenia, zagospodarowanie plantówki, obsiew mieszankami traw.</p> <p>Cieki objęte zadaniem w gminie Opoczno:</p> <p>1) Kanał Ulgi rz. Drzewiczki km 0+000-1+127.</p>

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Tabela 8. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2018-2021, rok 2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Ochrona klimatu i jakości powietrza							
1.	Poprawa jakości powietrza poprzez likwidację niskiej emisji realizowana w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji w mieście Opoczno	Gmina Opoczno	2018	TAK	536 998,77	WFOŚiGW	Poprawa jakości powietrza poprzez likwidację niskiej emisji spalin – Program ograniczenia niskiej emisji w mieście Opoczno – dofinansowano wymianę 83 kotłów.
2.	Wykonanie przyłącza do sieci ciepłowni miejskiej wraz z węzłem cieplnym w budynkach (pl. Kościuszki 1, pl. Kościuszki 6)	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	2018	TAK	52 818,14	Gmina Opoczno	Wykonanie przyłącza w budynku przy pl. Kościuszki 1.
			2018	TAK	56 919,56	Gmina Opoczno	Wykonanie przyłącza w budynku przy pl. Kościuszki 6.
3.	Wykonanie przyłącza do sieci gazowej PSG instalacji gazowej budynku wielorodzinnego przy ul. Rolnej 14 w m. Opoczno	Gmina Opoczno	2017	TAK	7 942,63	Środki własne	Wykonanie przyłącza do sieci gazowej PSG instalacji gazowej budynku wielorodzinnego przy ul. Rolnej 14 w m. Opoczno. W 2017 zapłacono I ratę, II rata płatna w 2019 r.
4.	Budowa ul. Granicznej z włączeniem w ul. Inowłodzką poprzez ul. Jana Pawła II. (odcinek do 1 km)	Gmina Opoczno	2018	TAK	713 712,29	Środki własne	Budowa ul. Granicznej z włączeniem w ul. Inowłodzką poprzez ul. Jana Pawła II. Dokończenie inwestycji rozpoczętej w 2017 r.
5.	Przebudowa ul. Chopina na oś. Trąbki	Gmina Opoczno	2018	TAK	334 932,00	Środki własne	Przebudowa ul. Chopina na oś. Trąbki. Zadanie zakończone w 2019 r.
6.	Przebudowa ul. Przedszkolnej w Opocznie	Gmina Opoczno	2018	TAK	187 676,92	Środki własne	Przebudowa ul. Przedszkolnej w Opocznie.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
7.	Przebudowa ulic Leśna – Torowa	Gmina Opoczno	2018	TAK	49 725,20	Środki własne	Przebudowa ulic Leśna – Torowa I etap. Zadanie zakończone w 2019 r.
8.	Rozbudowa drogi Brzustówek Sikomiki dł. 2 km	Gmina Opoczno	2018	TAK	20 946,39	Fundusz sołecki	Rozbudowa drogi Brzustówek Sikomiki dł. 2 km. Zrealizowano część dokumentacji.
9.	Rozbudowa dróg gminnych: ul. Biernackiego (nr 107454E) i ul. Słowackiego (nr 107493E)	Gmina Opoczno	2018	TAK	29 318,46	Środki własne	Urządzenie terenów zielonych. Pozostała część inwestycji zrealizowana w 2017 r.
10.	Rozbudowa ul. Działkowej z włączeniem ul. Kuligowskiej z kanalizacją deszczową i oświetleniem ulicznym	Gmina Opoczno	2018	TAK	655 188,04	Środki własne	Rozbudowa ul. Działkowej z włączeniem w ul. Kuligowską wraz z kanalizacją deszczową i oświetleniem ulicznym. Zapłacono II ratę za zadanie zrealizowane w 2017 r.
11.	Kompleksowe zagospodarowanie terenu zalewu wraz z budową ścieżek rowerowych w kierunku ul. Partyzantów, Limanowskiego z kładką przez rzekę Wąglankę oraz przebudową nawierzchni ul. Wałowej w Opocznie	Gmina Opoczno	2018	TAK	1 653 477,24 w tym MSiT 499 258,00	Ministerstwo Sportu i Turystyki	Zadanie w trakcie realizacji. W 2018 r. wykonano ścieżkę pieszo-rowerową, schody terenowe, plac pod scenę z kostki brukowej, pomost dla przystani dla kajaków i łodzi, boisko do piłki siatkowej, oświetlenie i monitoring i siłownię zewnętrzną.
12.	Realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	Gmina Opoczno	2018	TAK	108 596,27	Środki własne	Budowa węzła cieplnego w Urzędzie Miejskim w Opocznie.
			2018	TAK	272 756,18, w tym FS 49 300,00	Środki własne, fundusz sołecki	Budowa oświetlenia ulicznego.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej		2018	TAK	12 546,00	Środki własne	Zakupienie pieca C.O. na ekogroszek do schroniska dla zwierząt.
			2018	TAK	2 604 909,64, w tym Gmina 965 880,85, RPO 1 639 028,79	Środki własne, RPO	Budowa budynku pasywnego świetlicy z pomieszczeniami dla potrzeb szkoły podstawowej w Woli Załącznej – pozyskanie funduszy.
		Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Opocznie	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Modernizacja taboru gminnego – wyłączenie dwóch autobusów o normie Euro 3. Na ich miejsce został zakupiony autobus scania o normie Euro 4.
		Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Opocznie	2018	TAK	842 919,00	Środki własne, WFOŚiGW	Budowa sieci ciepłowniczej wysokich parametrów z rur preizolowanych „Żeromskiego – Staromiejska” – II etap długości 586 mb. Zostały przyłączone do sieci ciepłowniczej Spółdzielczy Dom Handlowy oraz Przychodnia Rejonowa.
			2018	TAK	683 607,00	Środki własne	Likwidacja niskiej emisji w centrum Opoczna poprzez wykonanie przyłączy ciepłowniczych zasilających nowych odbiorców ciepła systemowego. Przyłączono 11 obiektów instytucjonalnych (m.in. Urząd miejski, muzeum Regionalne, Administracja ZGM, lokale przy pl. Kościuszki 6 i 20, budynki parafii św. Bartłomieja, Banku Spółdzielczego) oraz 12 budynków mieszkalnych

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							jednorodzinnych.
13.	Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach	Straż Miejska w Opocznie	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Przeprowadzenie 50 kontroli nieruchomości. Na 4 sprawców wykroczeń nałożono grzywny na kwotę 450 zł, w 22 przypadkach stwierdzono różnego rodzaju nieprawidłowości.
Zagrożenia hałasem							
14.	Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych	Gmina Opoczno	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco w przypadku zgłaszania obiektów, zgodnie z ustaleniami dotyczącymi ochrony klimatu akustycznego zawartymi w MPZP.
15.	Inwentaryzacja źródeł uciążliwości akustycznej	Gmina Opoczno, Powiat Opoczyński	2018	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
16.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	WIOŚ	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola w WIS-GROUP Sp. z o.o. ul. Piotrkowska 54, 26-300 Opoczno. Stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu. Sprawa nie jest rozstrzygnięta, aktualnie jest rozpatrywana przez Sąd Rejonowy w Opocznie i Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi. Wszczęto postępowania administracyjne w sprawie wstrzymania użytkowania instalacji w związku z naruszeniem warunków

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu oraz w sprawie wymierzenia kary biegnącej za naruszenie warunków decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu – oba postępowania zawieszono.
17.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z dróg krajowych i wojewódzkich	GIOŚ, GDDKiA	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Więcej informacji w rozdz. 5.2.
18.	Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska	Gmina Opoczno	2018	TAK	9 963,00	Środki własne	Budowa ul. Brzozowej na oś. Ustronie – wykonanie dokumentacji technicznej.
			2018	TAK	49 815,00	Środki własne	Przebudowa ul. Szkolnej i Ogrodowej w Opocznie – wykonanie dokumentacji technicznej.
			2018	TAK	4 900,00	Środki własne	Budowa ul. Św. Łukasza w Opocznie – wykonanie aktualizacji kosztorysów inwestorskich, specyfikacji technicznych.
			2018	TAK	10 930,00	Fundusz sołecki	Wykonanie projektu technicznego na ulepszenie pobocza z kostki brukowej w m. Libiszów Kolonia.
			2018	TAK	50 000,00	Środki własne	Przebudowa ul. Wałowej. Zadanie zakończone w 2019 r.
			2018	TAK	145 610,99	Środki własne	Remonty cząstkowe dróg.
			2018	TAK	1 215 149,49	Środki własne	Remonty dróg i ulic poprzez

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							powierzchniowe utrwalanie: drogi Bielowice – 2 drogi, Dzielna – Dzioly, Kraśnica Podedworna, Kruszewiec Kolonia, Modrzewek – Modrzew, Sielec, Sobawiny, Wygnanów i ulice w Opocznie – Sienkiewicz, Łazienna, Mokra, Piotrkowska, Matejki.
Promieniowanie elektromagnetyczne							
19.	Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego	Gmina Opoczno	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	MPZP ustalają zasady lokalizacji stacji transformatorowych, sieci elektroenergetycznych, telekomunikacyjnych, teleinformatycznych.
20.	Prowadzenie monitoringu pól elektromagnetycznych (zgodnie z PMŚ)	GIOŚ	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Więcej informacji w rozdz. 5.3.
21.	Prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne	Powiat Opoczyński, Urząd Komunikacji Elektronicznej	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Na terenie gminy Opoczno znajduje się 26 stacji bazowych telefonii komórkowej.
22.	Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym	Przedsiębiorcy	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco, co potwierdzają prowadzone badania monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego wskazujące, że wartości natężeń są znacznie niższe od dopuszczalnych poziomów.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Gospodarowanie wodami							
23.	Wykonanie rowu odwadniającego drogę przez wieś w Libiszów Kol. Dł. 520 mb	Gmina Opoczno	2018	TAK	56 897,06	Środki własne, fundusz sołecki	Wykonanie rowu odwadniającego drogę przez wieś Libiszów Kol. dł. 520 m. Zapłacono II ratę za zadanie zrealizowane w 2017 r.
24.	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Opoczno	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Ilość zbiorników bezodpływowych wynosiła 1 405 szt. i zmniejszyła się o 2 szt. względem 2017 r. Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków wynosiła 34 szt. i zwiększyła się o 4 szt. względem roku poprzedniego.
25.	Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez racjonalne nawożenie, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego	Rolnicy, Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Opocznie	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane przez rolników we własnym zakresie. Rolnicy mają możliwość skorzystać z doradztwa i szkoleń PZDR w Opocznie w danym zakresie.
26.	Działania utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi	Gmina Opoczno	2018	TAK	4 200,00	Środki własne	Dotacja na bieżące utrzymanie i konserwację urządzeń melioracyjnych dla spółki wodnej w Ostrowie.
		RZGW w Warszawie	13.07.2018-12.12.2018	TAK	72 423,38	Budżet państwa	Utrzymanie i konserwacja koryta rz. Drzewiczka (km 56+348-61+375, PROW w km 61+375-64+275).

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
Gospodarka wodno-ściekowa							
27.	Wykonanie przyłączy instalacji kanalizacyjnej w budynkach przy ul. Parkowej 1, 5, 34	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	2018	TAK	26 998,50	Gmina Opoczno	Wykonanie przyłączy instalacji kanalizacyjnej w budynkach przy ul. Parkowej 1, 5 i 34. Dokończenie przedsięwzięcia z 2017 r.
28.	Wykonanie kanalizacji deszczowej w ul. Piotrkowskiej od ul. Leśnej do ul. Krasickiego	Gmina Opoczno	2018	TAK	3 462 645,07, w tym Gmina 1 947 401,07, ŁUW 1 515 244,00	Środki własne, Łódzki Urząd Wojewódzki	Rozbudowa ulicy Piotrkowskiej w Opocznie na odc. od ul. Krasickiego do ul. Leśnej wraz z kanalizacją deszczową i odwodnieniem oraz usunięciem kolizji.
29.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Mieszkańcy	2018	TAK	W ramach własnych kosztów	Środki własne	Wybudowanie 4 przydomowych oczyszczalni ścieków. Ich ilość na koniec roku wynosiła 34 szt.
30.	Przebudowa odc. sieci wodociągowej z przebudową przyłączy w ul. Moniuszki	PGK	27.08.2018- 02.10.2018	TAK	116 768,40	Środki własne	Zadanie zrealizowane.
31.	Budowa odcinka sieci wodociągowej w ul. Puchały (80 mb)	PGK	kwiecień 2018- czerwiec 2018	TAK	24 971,42	Środki własne	Zadanie zrealizowane.
32.	Budowa odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Sielec (80 mb)	PGK	kwiecień 2018- czerwiec 2018	TAK	18 958,59	Środki własne	Zadanie zrealizowane.
33.	Budowa odcinka sieci wodociągowej w dr.j.z. nr dz. 937 do wys. dz. nr 934	PGK	2018	NIE	-	-	Zadanie zrealizowane w maju 2019 r. wg zamiennego projektu

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	w miejscowości Różanna (95 mb)						technicznego.
34.	Budowa odcinka sieci wodociągowej do Strefy Przemysłowej ul. Przemysłowa (350 mb)	PGK	lipiec 2018- listopad 2019	TAK	123 987,81	Środki własne	Zadanie zrealizowane.
35.	Budowa odcinka sieci wodociągowej wzdłuż trasy T-12 łączącego wodociąg z Mroczkowa Gościnnego na wysokości Oczyszczalni w Mroczkowie Gościnnym (570 mb)	PGK	2018	NIE	-	-	Zadanie zrealizowane od marca do czerwca 2019 r.
36.	Budowa odcinka sieci wodociągowej w miejscowości Dzielna do wysokości dz. nr 24 (130 mb)	PGK	2018	NIE	-	-	Zadanie zrealizowane od maja do czerwca 2019 r.
37.	Budowa kanalizacji sanitarnej tłocznej wraz z przepompownią ul. Przemysłowa (680 mb)	PGK	07.10.2018- 30.06.2020	TAK	Brak danych	Środki własne	Zadanie zrealizowane: Ø 200 L= 719,20 m, Ø 90 L = 681,25 m. Przepompownia P1 – 1 kpl, st. Ø 1000 – 16 kpl, st. Ø 1200 – 3 kpl.
38.	Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej wraz z odcinkami do granic działek w miejscowości Kruszewiec – I etap Wykonawstwo (700 mb)	PGK	30.09.2016- 11.01.2019	TAK	Brak danych	Środki własne	Zadanie zrealizowane: Ø 200 L = 845,43 m, Ø 160 L = 76,30 m, st. Ø 1000 – 10 kpl, st. Ø 1200 – 1 kpl, st. Ø 425 – 7 kpl.
39.	Budowa kanalizacji sanitarnej (248 mb) wraz z odc. do gr. działki oraz przepompownią ścieków w miejscowości Dzielna	PGK	10.10.2018- 29.07.2019	TAK	298 583,93	Środki własne	Zadanie zrealizowane: Ø 200 L= 247,26 m, Ø 160 L= 22,10 m, Ø 110 L 16,40 m. Przepompownia P3 – 1 kpl, st. Ø 1200 – 3 kpl, st. Ø 425 – 2 kpl.
40.	Budowa odcinka sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami do granicy	PGK	09.08.2018	TAK	Brak danych	Środki własne	Zadanie zrealizowane: Ø200 L = 487,00 m, Ø 160 L = 42 , 00 m, st. Ø

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	działki w miejscowość Sobawiny „A” do Bukowca (482 mb)						1000 – 6 kpl. st. Ø 425 – 6 kpl
Zasoby geologiczne							
41.	Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych	Gmina Opoczno	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Opoczno wskazuje, że na obszarze gminy Opoczno nie występuje potrzeba wyznaczenia w złożu kopaliny filaru ochronnego.
42.	Kontrola uprawnień przedsiębiorców w zakresie przestrzegania wydanych koncesji na wydobycie kopalin	Powiat Opoczyński, Okręgowy Urząd Górniczy w Kielcach	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrola przez OUG jednego przedsiębiorcy, w zakresie rekultywacji terenu po eksploatacji ze złoża „Karwice IV” w związku z wygaszeniem koncesji Starosty Opoczyńskiego na wydobywanie.
Gleby							
43.	Zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym lub rolnym	Przedsiębiorcy	2018	TAK	W ramach własnych wydatków	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco w razie konieczności. Decyzje dotyczące kierunków rekultywacji wydaje Starosta.
44.	Prowadzenie monitoringu jakości gleb	IUNiG	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco. Więcej informacji w rozdz. 5.7.
45.	Stosowanie tzw. „dobrych praktyk rolniczych”	Rolnicy, PZDR	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Zadanie realizowane przez rolników we własnym zakresie. Rolnicy mają możliwość skorzystać z doradztwa

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							i szkoleń PZDR w Opocznie w danym zakresie.
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów							
46.	Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci	Gmina Opoczno	2018	TAK	Brak danych	Środki własne właściciela odpadów	Likwidacja dzikiego wysypiska na prywatnej działce w Mroczkowie Dużym.
		Straż Miejska w Opocznie	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Kontrole występowania dzikich wysypisk śmieci.
47.	Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Gmina Opoczno	2018	TAK	2 350 296,00, plus 168 800,00 utrzymanie GPSZOK	Środki własne	Odbieranie odpadów zbieranych w sposób selektywny, tj. opakowania papier i tektura, opakowania z tworzyw sztucznych, metale, szkło, odpady budowlane i rozbiórkowe, odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady biodegradowalne oraz odpady niebezpieczne. Więcej informacji w rozdz. 5.8.
48.	Wykonanie sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Gmina Opoczno	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Wykonanie sprawozdania i przełożenie go Marszałkowi Województwa oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. Analiza stanu gospodarki odpadami, pokrywająca się częściowo z rocznym sprawozdaniem jest dostępna w BIP Urzędu Miejskiego.
49.	Egzekwowanie zapisów wynikających	Gmina Opoczno	2018	TAK	W ramach bieżącej	Środki własne	Zgodnie z ustawą i regulaminem

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku				działalności		gromadzono w odpowiednich pojemnikach i workach oraz odbierano odpady komunalne z nieruchomości z terenu gminy. 4 właścicieli nieruchomości zamieszkałych nie dokonało obowiązku przedłożenia deklaracji o gospodarowaniu odpadami komunalnymi. W związku z tym po wszczętym procesie postępowania administracyjnego wydano 4 decyzje określające wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
50.	Osiągnięcie poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	Gmina Opoczno	2018	NIE	W ramach gospodarki odpadami komunalnymi	Środki własne	Nie osiągnięto wymaganego poziomu recyklingu – przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – 26,41% wobec wymaganych 30%. Powodem było to, że nie wszystkie podmioty zbierające odpady komunalne stanowiące frakcje odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła spełniły obowiązek przedłożenia rocznego sprawozdania z działalności na terenie gminy Opoczno. Więcej informacji w tabeli 9. Wskaźniki monitoringu.
51.	Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla	Gmina Opoczno	2018	TAK	78 573,95	Środki własne, WFOŚiGW	Odbiór odpadów zawierających azbest w ilości 19 943,015 kg.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
	Gminy Opoczno na lata 2014 – 2032						
Zasoby przyrodnicze							
52.	Bieżące i zrównoważone utrzymanie zieleni na terenie gminy	Gmina Opoczno	2018	TAK	157 428,17	Środki własne	Zakup konstrukcji kwiatnikowych wraz kwiatami, środków ochrony roślin, kwiatów do nasadzeń (największa pozycja to zakup donic i krzewów do zagospodarowania terenu przy ul. Biernackiego – 71 219,74 zł).
			2018	TAK	36 112,67	Środki własne	Zabiegi pielęgnacyjne drzew (przycinka) na terenie miasta i wycinka drzew.
53.	Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody	Gmina Opoczno	2018	NIE	-	-	Brak realizacji zadania.
54.	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych form ochrony przyrody	Gmina Opoczno	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	MPZP i Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Opoczno uwzględniają w swych zapisach występujące formy ochrony przyrody.
55.	Ochrona, pielęgnacja i utrzymanie terenów leśnych	Nadleśnictwo Opoczno	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej zgodnie z Ustawą o lasach.
		Nadleśnictwo Smardzewice	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Działalność na podstawie przepisów ustawy o lasach, zarządzeń. Zabiegi pielęgnacyjne np. czyszczenie wczesne, czyszczenie późne, trzebieże wczesne, trzebieże późne

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
56.	Monitoring zagrożeń antropogenicznych lasu i zapobieganie ich skutkom (zagrożenia pożarowe, nielegalne składowiska odpadów, nielegalna wycinka)	Nadleśnictwa Opoczno, Smardzewice	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Monitoring przeciwpożarowy obszarów leśnych, w nadleśnictwie Smardzewice także za pomocą wieży przeciwpożarowej, patrole, zapobieganie kradzieżom drewna,.
Zagrożenia poważnymi awariami							
57.	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	Sprawcy awarii, KP PSP w Opocznie	2018	NIE	-	-	Brak konieczności realizacji zadania. Nie odnotowano zdarzeń o znamionach poważnej awarii oraz poważnych awarii.
Edukacja ekologiczna							
58.	Prowadzenie działań dotyczących edukacji ekologicznej	Gmina Opoczno	2018	TAK	1 972,22	Środki własne	Zakup nagród dla laureatów konkursów realizowanych w ramach programu edukacji ekologicznej.
			2018	TAK	1 148,00	Środki własne	Zakup narzędzi ogrodniczych oraz sadzonek w ramach realizowanego projektu ekologicznego w Szkole Podstawowej w Libiszowie.
			2018	TAK	9 112,40	Środki własne	Zakup środków dydaktycznych i książek w tym w ramach realizacji projektu ekologicznego w Szkole Podstawowej w Libiszowie.
			2018	TAK	12 950,60	Środki własne	Organizacja pikniku ekologicznego – zakup materiałów edukacyjnych,

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							roślinek, koszulek z logo gminy.
			2018	TAK	2 200,00	Środki własne	Realizacja spektakli ekologicznych.
			2018	TAK	5 000,00	Środki własne	Wykonanie plakatów i broszur ekologicznych.
		Placówki oświatowe	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Opis realizowanych przedsięwzięć w rozdz. 5.10.
59.	Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpiecznymi	Straż Miejska w Opocznie	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne, PGK	Przeprowadzenie 29 prelekcji w szkołach i przedszkolach.
		Placówki oświatowe	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Opis realizowanych przedsięwzięć w rozdz. 5.10.
60.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Placówki oświatowe	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Opis realizowanych przedsięwzięć w rozdz. 5.10.
61.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza	Gmina Opoczno	2018	TAK	32 114,39, w tym Gmina 5 773,00, WFOŚiGW 26 341,39	Środki własne, WFOŚiGW	Projekt ekologiczny – „Nasza misja – stop! – niska emisja” w przedszkolu nr 4 w Opocznie oraz projekt ekologiczny „Zdrowie mamy – czystym powietrzem oddychamy” w szkole podstawowej w Libiszowie. Projekt obejmował prowadzenie akcji edukacyjnych mających na celu uświadamianie społeczeństwa o szkodliwości spalania odpadów

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Okres realizacji zadań	Realizacja zadania: TAK/NIE	Koszty poniesione [brutto, zł]	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje
							połączonych z informacją na temat kar administracyjnych za spalanie paliw i niekwalifikowanych odpadów.
			2018	TAK	1 390,00	Środki własne	Przeprowadzenie warsztatów na temat niskoemisyjności w ramach realizacji projektu ekologicznego w Szkole Podstawowej Libiszowie. Kwota obejmuje koszty transportu, bilety wstępu.
		Placówki oświatowe	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Opis realizowanych przedsięwzięć w rozdz. 5.10.
62.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Placówki oświatowe	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Opis realizowanych przedsięwzięć w rozdz. 5.10.
63.	Organizacja obchodów „Dnia Ziemi”, „Sprzątania Świata”, „Święto Drzewa” itp.	Placówki oświatowe	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Opis realizowanych przedsięwzięć w rozdz. 5.10.
		Nadleśnictwo Smardzewice	2018	TAK	W ramach bieżącej działalności	Środki własne	Organizowanie obchodów wspólnie ze szkołami.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska na lata 2014-2017 wyznaczył cele i zadania inwestycyjne oraz nie inwestycyjne własne i koordynowane. Z definicji pod zadaniami własnymi należy rozumieć te przedsięwzięcia, które będą finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy. Pod zadaniami koordynowanymi należy rozumieć pozostałe zadania, związane z ochroną środowiska i racjonalnym wykorzystaniem zasobów naturalnych, które są finansowane ze środków przedsiębiorstw oraz ze środków zewnętrznych, będących w dyspozycji organów i instytucji szczebla powiatowego, wojewódzkiego i centralnego.

Razem wyznaczono 107 zadań zebranych w następujących komponentach: powietrze i klimat, gospodarka odpadami, gospodarka wodno-ściekowa, hałas, energetyka, zasoby wodne, turystyka, przyroda, pola elektromagnetyczne, poważne awarie, administracja, gleby. Ocena stopnia ich realizacji w 2017 r. przedstawia się następująco:

Zadania własne inwestycyjne – wyznaczono 28 zadań, zrealizowano 15.

Zadania własne nie inwestycyjne – wyznaczono 59 zadań, zrealizowano 31.

Zadania koordynowane inwestycyjne – wyznaczono 8 zadań, zrealizowano 6.

Zadania koordynowane nie inwestycyjne – wyznaczono 12 zadań, zrealizowano 11.

Łącznie zrealizowano 63 zadania.

Program Ochrony Środowiska na lata 2018-2021 wyznaczył cele i zadania na podstawie zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych komponentów środowiska, możliwości finansowych Urzędu Gminy Opoczno oraz celów dokumentów wyższego szczebla i lokalnych. Razem wyznaczono 63 zadania zestawione w następujących kierunkach interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, promieniowanie elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami, edukacja ekologiczna.

W 2018 r. zrealizowano 56 zadań.

Razem w latach 2017-2018 wyznaczono 170 zadań, podjęto się wykonania 119 zadań.

5. Ocena systemu monitoringu i stanu środowiska

Wskaźniki realizacji Programu stanowią instrument, za pomocą którego Gmina może w sposób jednoznaczny ocenić czy wdrażanie Programu odbywa się w stopniu wystarczającym oraz czy zasady (cele oraz zadania) postawione w Programie spełniają swoją rolę (czy może istnieje potrzeba ich zmian oraz co jest z tym związane aktualizacja Programu). Należy podkreślić, że wskaźniki powinny być proste do wyliczenia na podstawie dostępnych danych, dzięki czemu ich wyliczenie nie zajmuje dużo czasu, jak również metoda ich liczenia nie pozostawia żadnego pola do interpretacji. Na podstawie kilku prostych wskaźników gmina jest w stanie monitorować realizację Programu.

Program Ochrony Środowiska na lata 2014-2017 wyznaczył następujące wskaźniki monitoringu:

W odniesieniu do celów i zadań własnych:

Liczba zadań zrealizowanych i realizowanych w stosunku do liczby wszystkich zadań przewidzianych do realizacji w danym okresie – 58,57 %

Czy poszczególne cele krótkookresowe przewidziane w Programie są osiągnięte – 65,95 %

W odniesieniu do celów i zadań koordynowanych:

Czy poszczególne cele krótkookresowe przewidziane w Programie są osiągnięte – 92,30 %

W przypadku wszystkich powyższych wskaźników należy dążyć do osiągnięcia wyniku 90-100% odpowiedzi TAK. Wyniki zadań własnych są umiarkowane, jednak niewystarczające.

Spośród 15 celów krótkookresowych zadań własnych inwestycyjnych nie zrealizowano 4, związanych z budową PSZOK (został wybudowany we wcześniejszych latach i nie wymaga modernizacji), rozbudową oczyszczalni ścieków (również brak takiej konieczności), budową przydomowych oczyszczalni ścieków i ograniczeniem zanieczyszczenia wód. W przypadku zadań nie inwestycyjnych zrealizowano 20 celów, a 12 celów nie zrealizowano.

Jeden cel krótkookresowy zadań koordynowanych nie został zrealizowany: działania prewencyjne w ochronie przed hałasem, ponieważ budowa obwodnicy miała miejsce wcześniej, w latach 2010-2011, natomiast Starostwo Powiatowe w Opocznie nie miało konieczności wykonania Programu ochrony przed hałasem, a Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego przyjął w 2018 r. taki Program, obejmujący tereny z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów hałasu. Program nie obejmuje gminy Opoczno.

Program Ochrony Środowiska na lata 2018-2021 wyznaczył nowe wskaźniki monitoringu zestawione w poniższej tabeli. Wskaźniki te determinują wyznaczone zadania, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie gminy Opoczno. Podane dane dla poszczególnych mierników będą również stanowić podstawę dla analiz porównawczych stopnia realizacji Programu w kolejnych latach.

W kolejnych podrozdziałach przedstawiono aktualny stan środowiska naturalnego na terenie gminy Opoczno.

Tabela 9. Wskaźniki monitoringu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość w 2018 r.
Ochrona i utrzymanie obowiązujących standardów powietrza na terenie Gminy			
Klasa jakości powietrza dla strefy łódzkiej			
1.	Dwutlenek siarki (SO ₂)	klasa	A
2.	Dwutlenek azotu (NO ₂)	klasa	A

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość w 2018 r.
3.	pył zawieszony PM10	klasa	C
4.	pył zawieszony PM2,5	klasa	C
5.	Benzen (C ₆ H ₆)	klasa	A
6.	Tlenek węgla (CO)	klasa	A
7.	Ołów (Pb)	klasa	A
8.	Arsen (As)	klasa	A
9.	Kadm (Cd)	klasa	A
10.	Nikiel (Ni)	klasa	A
11.	Benzo(a)piren (B _(a) P)	klasa	C
12.	Ozon (O ₃)	klasa	C
13.	Długość wybudowanych dróg	km	0,51
14.	Długość zmodernizowanych dróg	km	1,57
15.	Długość utworzonych ścieżek rowerowych	km	0
16.	Moc zainstalowanych instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej w Gminie	W	0
17.	Ilość zainstalowanych lamp	szt.	88
18.	Ilość przeprowadzonych kontroli zakazów spalania odpadów komunalnych	szt.	50
19.	Ilość przeprowadzonych termomodernizacji	szt.	0
20.	Ilość zmodernizowanych przydomowych kotłowni	szt.	83
Zagrożenia hałasem			
21.	Poziom hałasu (wg PMŚ)	dB	40,4-67,9

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość w 2018 r.
Promieniowanie elektromagnetyczne			
22.	Poziom PEM	V/m	brak pomiarów
Gospodarowanie wodami			
23.	Klasa jakości wód powierzchniowych	klasa	zły stan
24.	Klasa jakości wód podziemnych	klasa	brak pomiarów
25.	Ilość inwestycji z zakresu konserwacji cieków wodnych	szt.	1
26.	Ilość inwestycji z zakresu konserwacji rowów melioracyjnych	szt.	0
Gospodarka wodno-ściekowa			
27.	% skanalizowania obszaru gminy	%	77,0
28.	% zwodociągowania obszaru gminy	%	93,2
29.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	os.	32 028
30.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	26 441
31.	Ilość zbiorników bezodpływowych na terenie gminy	szt.	1 405
32.	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy	szt.	34
Zasoby geologiczne			
33.	Powierzchnia surowców naturalnych	ha	115,5
Gleby			
34.	Klasa bonitacyjna gleb	klasa	III-V
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów			
35.	Liczba mieszkańców objęta systemem	os.	28 985

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość w 2018 r.
	odbierania odpadów komunalnych		
36.	Ilość zmieszanych odpadów odebranych z gospodarstw domowych	Mg	4 217,32
37.	Ilość selektywnie zebranych odpadów w gospodarstwach domowych	Mg	1 342,19
38.	Poziomy recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.	%	26,41 Wymagane ≥30
39.	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	%	100 Wymagane ≥50
40.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania	%	28,99 Wymagane ≤40
41.	Ilość usuniętych dzikich składowisk odpadów	szt.	1
42.	Ilość odpadów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwiania	kg	19 943,015
43.	Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy	kg	284 587,00
Zasoby przyrodnicze			
44.	Powierzchnia zieleni urządzonej	ha	19,25
45.	Powierzchnia form ochrony przyrody	ha	206,50
Zagrożenia poważnymi awariami			
46.	Liczba odnotowanych poważnych awarii	szt.	0

5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Emisję zanieczyszczeń do powietrza powodują zarówno źródła naturalne, jak i antropogeniczne. Do tych pierwszych zaliczamy zjawisko wietrzenia skał, pożary czy procesy biologiczne (rozkład materii organicznej, pylenie roślin). Zanieczyszczeniami związanymi z działalnością człowieka są natomiast: przemysł energetyczny, transportowy, sektor komunalno-bytowy. Zanieczyszczanie powietrza dzieli się na pyłowe i gazowe. Do zanieczyszczeń pyłowych zalicza się pyły zawieszane PM10 i PM2,5, które uważa się za najpoważniejsze zagrożenie zdrowia ludzi. Ma to związek ze zróżnicowaniem wielkości ich cząsteczek oraz składu chemicznego. Mogą zawierać metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i rakotwórcze oraz toksyczne związki organiczne, takie jak wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA). Ponadto pyły zawieszane mogą być nośnikami bakterii i wirusów, które są przyczyną podrażnień układu oddechowego i alergii. Pyły mają również szkodliwy wpływ na rośliny, gdyż osadzając się na powierzchni liści pochłaniają światło i zatykają aparaty szparkowe, utrudniając proces fotosyntezy. Największy wpływ na wielkość ich emisji mają źródła bytowo-komunalne, określane jako źródła powierzchniowe tzw. niska emisja. Drugą istotną przyczyną tych zanieczyszczeń są emisje pochodzące z energetyki zawodowej i transportu.

Monitoring GIOŚ w Łodzi²

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r. poz. 914) dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnionych w ocenie strefę stanowi:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto nie będące aglomeracją o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Województwo łódzkie zostało podzielone na 2 strefy: Aglomeracja Łódzka obejmująca miasto Łódź i gminy Pabianice, Zgierz, Aleksandrów Łódzki i Konstantynów Łódzki, oraz strefa łódzka w skład której wchodzi pozostała część województwa.

WIOŚ w Łodzi, a od 2018 r. GIOŚ Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska, prowadzili monitoring jakości powietrza za pomocą 70 (2017 r.) i 61 (2018 r.) stanowisk pomiarowych automatycznych (pomiary ciągłe) oraz 67 (2017 r.) i 69 (2018 r.) stanowisk manualnych (pomiary dobowe). Zakres prowadzonego monitoringu obejmuje pomiary stężeń dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), ozonu (O₃), pyłu zawieszanego PM_{2,5} oraz PM₁₀, które to prowadzone są metodą automatyczną oraz, prowadzone metodą manualną, pomiary pyłu zawieszanego PM_{2,5} i PM₁₀, a także ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(a)pirenu (B(a)P) zawartych w pyłe PM₁₀. W celu ochrony roślin prowadzi się monitoring metodą automatyczną stężeń dwutlenku siarki (SO₂), tlenku azotu (NO) i ozonu (O₃).

² Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim w 2017 r., (wraz z załącznikami), WIOŚ, Łódź 2018, Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2018, GIOŚ, Łódź 2019.

Na terenie Opoczno znajduje się stacja manualna zlokalizowana przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 5.

Tabela 10. Wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń na stacji pomiarowej w Opocznie

Kryterium	Wynik	
	2017	2018
pył zawieszony PM10		
Stężenia średnie roczne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	37,08	35
Poziom dopuszczalny dla stężenia średniego rocznego [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	40	40
Stężenie minimalne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	7,64	-
Stężenie maksymalne [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	241,00	-
Liczba dni z przekroczeniem dobowej normy wynoszącej 50 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	56	67
Dopuszczalna liczba dni z przekroczeniami	35	35
benzo(a)piren		
Stężenia średnie roczne [ng/m^3]	5,77	5
Poziom docelowy dla stężenia średniego rocznego [ng/m^3]	1	1
Stężenie minimalne [ng/m^3]	0,12	-
Stężenie maksymalne [ng/m^3]	37,89	-

źródło: WIOŚ i GIOŚ w Łodzi

Jak widać z powyższej tabeli na terenie gminy Opoczno występują przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)piranu. Problem dotyczy całego województwa łódzkiego. W sumie na 177 gmin jedynie w 4 ościennych gminach wiejskich nie występują obszary przekroczenia poziomu dopuszczalnego B(a)P w pyłe PM10. W porównaniu z rokiem 2016 powierzchnia obszarów przekroczeń zmniejszyła się.

Stwierdzono także przekroczenie dopuszczalnej wartości średniodobowej pyłu zawieszzonego PM10.

Klasyfikacja stref

Ocenę jakości powietrza i obserwację zmian dokonano w ramach państwowego monitoringu środowiska w strefach, które sklasyfikowano na podstawie poziomów substancji w powietrzu oraz poziomów dopuszczalnych z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomów docelowych oraz poziomów celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.2012, poz. 1031). Zgodnie z definicjami zawartymi w dyrektywie 2008/50/WE:

- **poziom dopuszczalny** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie

ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany,

- **poziom docelowy** oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który powinien być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie,
- **poziom celu długoterminowego** oznacza poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

Tabela 11. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
określony jest poziom dopuszczalny i poziom krytyczny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego	dwutlenek siarki dwutlenek azotu tlenek węgla benzen pył PM10 pył PM2,5 ołów (PM10)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz próba utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego lub poziomu krytycznego		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie POP w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu (jeśli POP nie był uprzednio opracowany), - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	Ozon AOT40 arsen (PM10) nikiel (PM10) kadm (PM10) benzo(a)piren (PM10)	A	działania niewymagane
powyżej poziomu docelowego		C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja POP, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	Ozon AOT40	D1	działania niewymagane
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.
określony jest poziom dopuszczalny dla fazy II			
poniżej poziomu celu długoterminowego	pył PM2,5	A1	działania niewymagane
powyżej poziomu celu		C1	- dążenie do osiągnięcia poziomu

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
długoterminowego			dopuszczalnego dla fazy II do 2020 r.

źródło: GIOŚ

Strefę łódzką obejmującą gminę Opoczno zarówno w 2017 r. jak i w 2018 r. zaliczono do klasy C ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu i ozonu. Do klasy C1 zakwalifikowano strefę z powodu przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 dla II fazy obowiązującej od 2020 r. Ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu zaliczono do klasy D2. Dla pozostałych substancji strefę zaliczono do klasy A, oznaczającej poziom stężenia nieprzekraczający poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych. Biorąc pod uwagę ochronę roślin strefę łódzką przypisano do klasy D2 z uwagi na przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu oraz do klasy A oznaczającej brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki oraz docelowych ozonu.

5.2. Zagrożenia hałasem

Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska, charakteryzującym się dużą ilością i różnorodnością źródeł oraz powszechnością występowania. Hałas jest uznawany za czynnik, który w największym stopniu wpływa na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku ludzi. Nadmierny hałas może wywoływać niekorzystne zmiany w organizmie człowieka. Powoduje on między innymi zaburzenia snu i wypoczynku, wpływa niekorzystnie na układ nerwowy, utrudnia pracę i naukę, zwiększa podatność na choroby psychiczne.

Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany działalnością człowieka można podzielić na komunikacyjny i przemysłowy (instalacyjny). Czynniki wpływającymi na poziom hałasu komunikacyjnego są natężenie i płynność ruchu, procentowy udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie drogi oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Źródłami hałasu przemysłowego są dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, a także wyposażenie zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i usługowych oraz procesy technologiczne w nich zachodzące.

Monitoring hałasu komunikacyjnego GIOŚ³

Badania zostały wykonane przez GIOŚ w Łodzi w ramach realizacji programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa łódzkiego. W 2018 r. pomiary hałasu drogowego wykonano w 5 punktach w Opocznie.

Do określenia hałasu stosuje się następujące wskaźniki:

- **L_{DWN}** – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00),

³ Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa łódzkiego w roku 2018, GIOŚ, Łódź 2019.

- L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00),
- L_{AeqD} – równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 do godz. 22.00),
- L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00).

Tabela 12. Wyniki długookresowych pomiarów hałasu drogowego

Lokalizacja punktu pomiarowego	Źródło hałasu	Poziom L_{DWN} [dB] (dopuszczalny 68)	Poziom L_N [dB] (dopuszczalny 59)
Opoczno, ul. Kolberga 4	ul. Kolberga od ul. 17 Stycznia do granicy miasta	67,9	58,6

źródło: GIOŚ

Tabela 13. Wyniki krótkookresowych pomiarów hałasu drogowego

Lokalizacja punktu pomiarowego	Źródło hałasu	Poziom L_{AeqD} [dB] (dopuszczalny 65)	Poziom L_{AeqN} [dB] (dopuszczalny 56)
Opoczno, ul. Inowłodzka 17 przy wsch. granicy posesji	ul. Inowłodzka od ul. Piotrkowskiej do Przemysłowej	63,1	57,2
Opoczno, ul. Inowłodzka 17 przy południowej granicy posesji	ul. M. Curie-Skłodowskiej od ul. Partyzantów do Inowłodzkiej	62,5	46,1
Opoczno, ul. Piotrkowska 43	ul. Piotrkowska od ul. Partyzantów do Leśnej	63,2	59,5
Opoczno, ul. Partyzantów 7	ul. Partyzantów od ul. Piotrkowskiej do Limanowskiego	58,8	40,4

źródło: GIOŚ

Przekroczono poziomy dopuszczalne wskaźników krótkookresowych w porze nocnej w dwóch punktach: przy ul. Inowłodzkiej 17 przy wschodniej granicy posesji, o 1,2 dB oraz przy ul. Piotrkowskiej 43, o 3,5 dB.

Pomiary hałasu kolejowego prowadzono na linii kolejowej nr 4 w Opocznie przy ul. Staszica przy działce nr 330/2 obręb 11. Były to pomiary krótkookresowe dla pory dnia. Poziom L_{AeqD} wyniósł 60,4 dB. Nie został przekroczony poziom dopuszczalny wynoszący 61 dB.

Monitoring hałasu drogowego GDDKiA⁴

Pomiary hałasu komunikacyjnego prowadzi GDDKiA, opracowując mapy akustyczne dla dróg krajowych o natężeniu ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie. Ostatnie opublikowane opracowanie sporządzono w 2017 r. na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 poz. 1219) wraz z rozporządzeniami wykonawczymi. Obszar objęty analizą akustyczną obejmował bufor 2 x 800 m położony po obu stronach dróg.

⁴ Mapa akustyczna dróg krajowych na terenie województwa łódzkiego (zadanie 3) – część opisowa, Wrocław, 2018.

Na terenie powiatu opoczyńskiego było badanych 7 odcinków na drodze krajowej nr 74, jednak żaden nie przebiegał przez gminę Opoczno.

5.3. Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne niejonizujące (PEM) występuje w postaci naturalnej (źródłami są Ziemia, Słońce, zjawiska atmosferyczne) oraz sztucznej (związane z powszechnym wykorzystywaniem energii elektrycznej oraz nowych technik radiowych). Pola elektromagnetyczne występują w otoczeniu wszystkich urządzeń elektrycznych.

Podstawowymi źródłami pól elektromagnetycznych są:

- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- stacje radiowe i telewizyjne,
- stacje radiolokacyjne,
- linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia,
- urządzenia powszechnego użytku, m.in. kuchenki mikrofalowe, aparaty komórkowe.

GIOŚ prowadzi w ramach jednego z podsystemów Państwowego Monitoringu Środowiska pomiary poziomów promieniowania elektromagnetycznego w środowisku w 135 punktach w trzyletnich cyklach pomiarowych, po 45 punktów dla każdego roku. W każdym z tych 45 punktów pomiary wykonuje się raz w roku kalendarzowym. Pomiarami objęto tereny miast powyżej 50 tys. mieszkańców, pozostałe miasta i tereny wiejskie, ustalając na każdym z wymienionych obszarów badawczych po 15 punktów pomiarowych, zlokalizowanych w miejscach dostępnych dla ludności.

Na obszarze analizowanej gminy zlokalizowany jest 1 punkt pomiarowy, w Opocznie przy Placu Kościuszki. Ostatnie pomiary prowadzone były w poprzednim okresie sprawozdawczym, w dniu 14.06.2016 r. Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości natężenia pola elektromagnetycznego wyniosła poniżej 0,3 V/m⁵.

Przeprowadzone w ostatnich latach badania wykazały, że w żadnym punkcie kontrolno-pomiarowym w województwie nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych promieniowania elektromagnetycznego wynoszących 7 V/m, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883).

⁵ Monitoring promieniowania elektromagnetycznego w woj. łódzkim w 2016 r., WIOŚ, Łódź 2017.

5.4. Gospodarowanie wodami

5.4.1. Wody powierzchniowe

Gmina Opoczno znajduje się w dorzeczu Wisły, w prawej zlewni rzeki Pilicy. Największą rolę w sieci hydrograficznej gminy odgrywają ciek Drzewiczka (prawy dopływ Pilicy), z dopływami Wąglanka i ciek spod Libiszowa oraz Słomianka, z dopływem Giełzówka. Na terenie gminy nie występują naturalne zbiorniki wodne, poza starorzeczami Drzewiczki. W mieście Opoczno znajduje się zbiornik retencyjny o powierzchni 6,31 ha, który powstał ze spiętrzenia wód Drzewiczki. W miejscowościach Zameczek i Kraśnica występują także rybne stawy hodowlane⁶.

Obszar gminy Opoczno położony jest w zlewniach 10 rzecznych JCWP, które zostały przedstawione poniżej.

Tabela 14. JCWP znajdujące się na obszarze gminy Opoczno

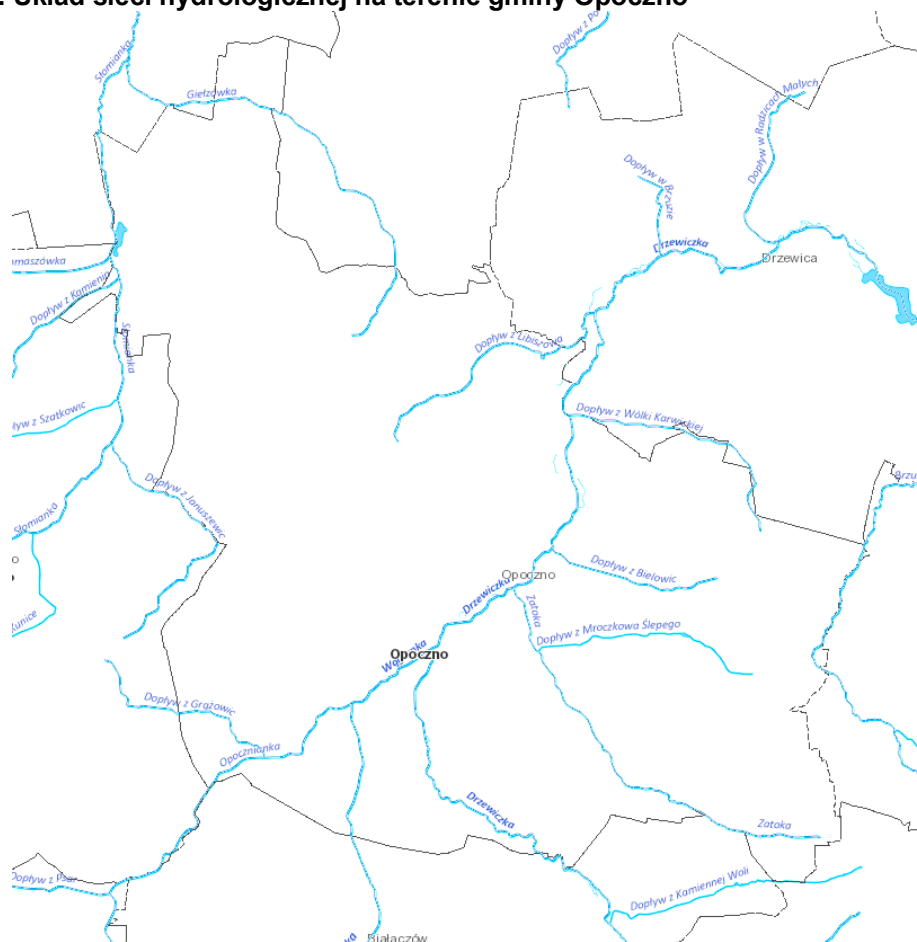
Kod JCWP	Nazwa JCWP	Status JCWP*	Stan wód
RW200017254749	Słomianka	NAT	zły
RW200017254854	Dopływ z Wólki Karwickiej	NAT	zły
RW2000172548552	Dopływ z Libiszowa	NAT	zły
RW200024254849	Wąglanka od zb. Wąglanka-Miedzna do ujścia	SZCW	zły
RW20006254839	Drzewiczka od źródeł do Wąglanki bez Wąglanki	NAT	zły
RW200062548489	Opocznianka	NAT	dobry
RW200062548529	Zatoka	NAT	dobry
RW200062548532	Dopływ z Bielowic	NAT	dobry
RW20006254869	Brzuśnia	NAT	zły
RW20009254859	Drzewiczka od Wąglanki do Brzuśni	SZCW	zły

źródło: Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju

*NAT – naturalna,
SZCW – silnie zmieniona część wód

⁶ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025, Opoczno 2018.

Rysunek 5. Układ sieci hydrologicznej na terenie gminy Opoczno

źródło: wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPGW

Stan wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. 2018 poz. 2268 ze zm.) przy czym zgodnie z ust. 3 i 5 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych oraz obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego należą do kompetencji organów Inspekcji Ochrony Środowiska.

Celem wykonywania badań jest stworzenie podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem, w tym ochrony przed eutrofizacją powodowaną wpływem sektora bytowo-komunalnego i rolnictwa oraz ochrony przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego.

W tabeli przedstawiono ocenę jakości jednolitych części wód powierzchniowych poddanych w raportowanym okresie monitoringowi na terenie analizowanej gminy⁷. Na terenie gminy znajdował się jeden punkt pomiarowo-kontrolny.

⁷ Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w roku 2017-2018, GIOŚ, Warszawa 2019.

Tabela 15. Wyniki oceny jakości JCWP obejmujących teren gminy Opoczno

Nazwa JCWP	Opocznianka
Punkt pomiarowo-kontrolny	Opocznianka – Opoczno
Rok badań	2018
Klasa elementów biologicznych*	3
Klasa elementów hydro-morfologicznych*	2
Klasa elementów fizyko-chemicznych*	>2
Stan/potencjał ekologiczny	umiarkowany stan
Stan chemiczny	-
Stan ogólny	zły

źródło: GIOS

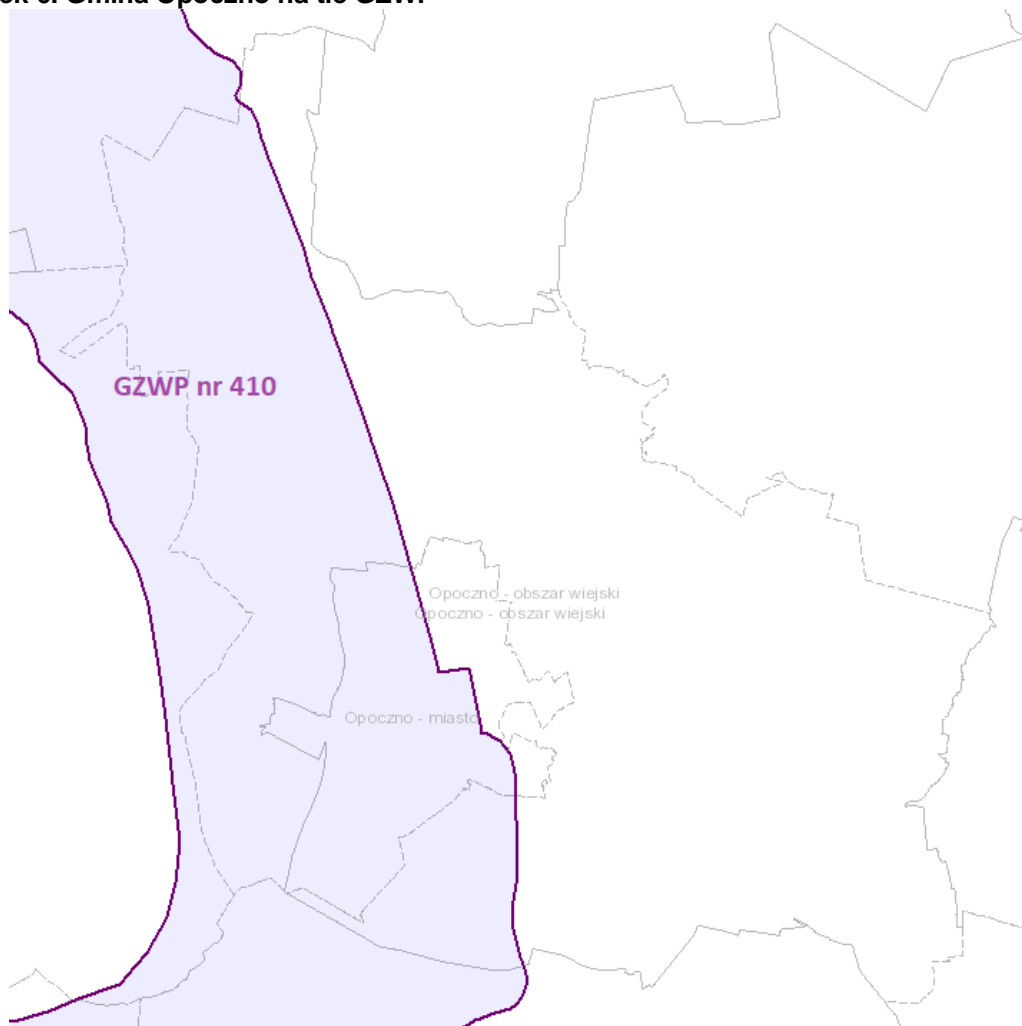
- * 1 – stan bardzo dobry/potencjał maksymalny,
 2 – stan/potencjał dobry,
 3 – stan/potencjał umiarkowany,
 4 – stan/potencjał słaby,
 5 – stan/potencjał zły.

5.4.2. Wody podziemne

Obszary występowania zasobów wód podziemnych o najwyższej wartości użytkowej powinny podlegać szczególnej ochronie, zwłaszcza na terenach pozbawionych osadów izolujących warstwę wodonośną od powierzchni terenu. Z tego względu wydzielono tzw. GZWP, o zasobach znaczących w skali kraju, wymagające ochrony prawnej. Gmina Opoczno znajduje się w zasięgu GZWP nr 410 Zbiornik Opoczno⁸. Zbiornik znajduje się w obrębie utworów węglanowych Oksfordu (Jura górna) ograniczonych od północy i zachodu Pilicą. Stan wód Zbiornika Opoczno można ocenić jako dobry. Jakość wód w poziomie zbiornikowym jest stabilna i nie wskazuje na występowanie istotnych trendów mogących doprowadzić do niekorzystnych zmian chemizmu ujmowanych wód. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęć istniejących na obszarze GZWP nr 410 wynoszą 25 893,6 m³/d (stan na 2010 r.) co stanowi 31,1% oszacowanych zasobów dyspozycyjnych zbiornika. Stopień wykorzystania zasobów dyspozycyjnych GZWP nr 410 jest obecnie na niskim poziomie (ok. 10%).

⁸ Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, PIG-PIB, Warszawa 2017.

Rysunek 6. Gmina Opoczno na tle GZWP

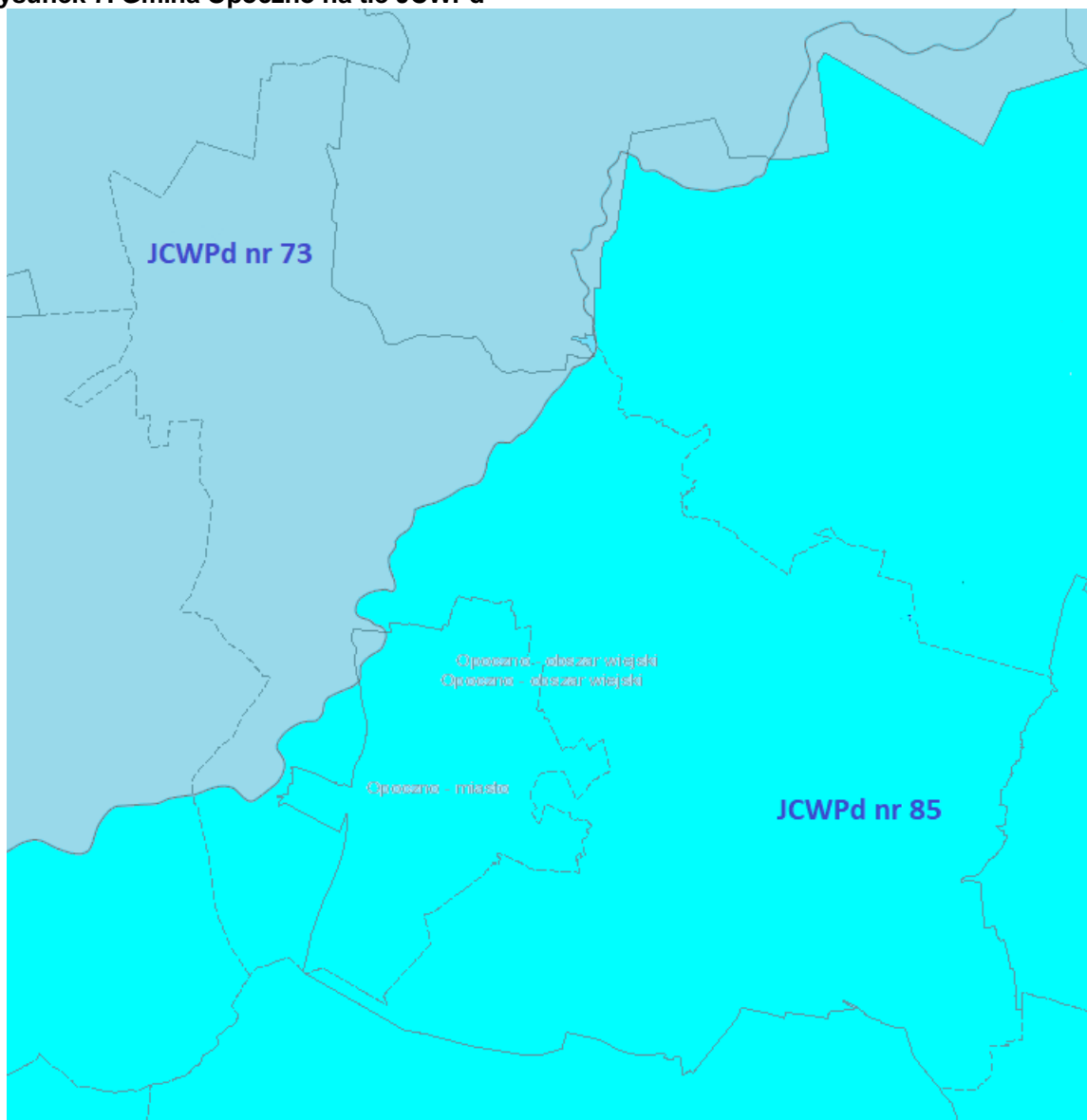
źródło: epsh.pgi.gov.pl/epsh/, opracowanie własne

Gmina Opoczno znajduje się także w zasięgu następujących JCWPd⁹:

- **JCWPd nr 73** – składa się z czterech pięter wodonośnych: czwartorzędowego, paleogeńsko-neogeńskiego, kredowego i jurajskiego. Na ich litologię składają się: piaski, żwiry, margle, opoki, piaskowce i wapienie. Zasilanie odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych. Naturalnymi strefami drenażu wewnątrz JCWPd są rzeki i ciekі powierzchniowe, a także liczne ujęcia wód podziemnych.
- **JCWPd nr 85** – składa się z czterech pięter wodonośnych: czwartorzędowego, kredowego, jurajskiego i triasowego. Na ich litologię składają się: piaski, żwiry, margle, wapienie, piaskowce i mułowce. Zasilanie odbywa się przez infiltrację opadów atmosferycznych. Naturalnymi strefami drenażu wewnątrz JCWPd są rzeki i ciekі powierzchniowe, a także liczne ujęcia wód podziemnych.

⁹Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych (172) podział obowiązujący w latach 2016-2021, PIG-PIB, Warszawa.

Rysunek 7. Gmina Opoczno na tle JCWPd

źródło: epsh.pgi.gov.pl/epsh/, opracowanie własne

Stan wód podziemnych

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2018 poz. 2268 ze zm.) zobowiązuje Państwową Służbę Hydrogeologiczną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. Badania i klasyfikację wód podziemnych w punktach sieci krajowej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonuje PIG-PIB przy koordynacji i na zlecenie GIOŚ, natomiast w sieci regionalnej wykonuje WIOŚ.

Celem monitoringu wód podziemnych jest dostarczenie informacji o jakości tych wód, obserwacja zachodzących zmian chemizmu oraz sygnalizacja zagrożeń w skali regionu i kraju. Wyniki badań i ocen są pomocne do optymalizacji związanych z ochroną i gospodarowaniem zasobami wód działających, mających na celu utrzymanie lub osiągnięcie ich dobrego stanu.

W ramach monitoringu regionalnego JCWPd nr 73 i 85 nie były badane w raportowanym okresie. W ramach sieci krajowej opomiarowany jest natomiast punkt w Opocznie o numerze II/1373/1. Studnia ta położona jest w granicy JCWPd nr 85. W 2017 r. dokonując oceny jakości wody przyznano punktowi II klasę oznaczającą wody dobrej jakości. Przekroczenia wymagań dotyczących jakości wód do spożycia dotyczyły manganu i żelaza¹⁰.

5.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Obsługą sieci wodno-kanalizacyjnej zajmuje się Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., ul. Krótka 1, 26-300 Opoczno. Miasto Opoczno i część gminy zaopatrywane są w wodę z 6 ujęć głębinowych „Opoczno”. Pozostałe miejscowości zaopatrywane są z ujęć „Kraśnica”, „Mroczków Gościnnie” i „Januszowice”. Ścieki odprowadzane są do 3 oczyszczalni ścieków: w Opocznie, Libiszowie i Kruszewcu.

Charakterystykę parametrów gospodarki wodno-ściekowej przedstawiono w poniższej tabeli zestawiając rok 2016 (koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego) z latami 2017-2018.

Tabela 16. Charakterystyka gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Opoczno

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		
			2016	2017	2018
1.	Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej	km	201,9	204,3	206,3
2.	Przyłącza rozdzielczej sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	5 927	5 997	6 128
3.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej.	os.	32 255	32 220	32 028
4.	Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności	%	93,0	93,1	93,2
5.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	816,3	830,1	829,7
6.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	23,5	24,0	24,1
7.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	122,9	128,3	128,6
8.	Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	4 587	4 674	4 753
9.	Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	748,9	760,6	755,1
10.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	26 513	26 566	26 441
11.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	76,5	76,8	77,0
12.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu				
		BZT ₅	kg/rok	9 236	7 590

¹⁰ Rocznik hydrogeologiczny Państwowej Służby Hydrogeologicznej. Rok hydrologiczny 2017, PIG-PIB, Warszawa 2018.

L.p.	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość		
			2016	2017	2018
	ChZT	kg/rok	71 109	54 016	42 079
	Zawiesina ogólna	kg/rok	13 065	9 675	9 499
	Azot ogólny	kg/rok	20 902	13 884	14 650
	Fosfor ogólny	kg/rok	2 107	1 393	1 302
13.	Osady z komunalnych oczyszczalni ścieków	t	578	595	341
14.	Zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam ³	687	612	668
15.	Ścieki przemysłowe odprowadzone do sieci kanalizacyjnej	dam ³	425	380	411
16.	Ilość zbiorników bezodpływowych	szt.	1 407	1 407	1 405
17.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	30	30	34

źródło: GUS

5.6. Zasoby geologiczne

Złoża kopalin udokumentowane na terenie gminy Opoczno to głównie kruszywa naturalne oraz kamienie drogowe i budowlane, które mogą być wykorzystywane w budownictwie mieszkalnym oraz drogownictwie. Jedno złożo zawiera piaski formierskie stanowiące podstawowy surowiec do sporządzania mas formierskich i rdzeniowych, służących do wykonywania odlewów stalowych, żeliwnych oraz ze stopów metali¹¹. Szczegółowy opis surowców mineralnych występujących na terenie omawianej gminy przedstawiono poniżej. W raportowanym okresie, z dniem 31.12.2018 r., z bilansu skreślono dwa złoża kruszyw naturalnych: Janów Karwicki i Karwice VI.

¹¹ Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2018 r., PIG-PIB, Warszawa 2019.

Tabela 17. Surowce naturalne występujące na terenie gminy Opoczno (stan na 31.12.2018 r.)

Kod*	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Kopalina wg Nkz	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby (tys. t)		Wydobycie (tys. t)
					geologiczne bilansowe	przemysłowe	
KD	Dęborzyczka	złoże rozpoznane wstępnie	złoża kamieni budowlanych i drogowych ze złożami kruszyw łamanych	81,25	11 291	-	-
KN	Janów Karwicki II	złoże eksploatowane okresowo	złoża piasków budowlanych	1,90	172	-	-
KN	Janów Karwicki III	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	2,00	343	-	-
KN	Janów Karwicki V	złoże zagospodarowane	-	-	117	-	6
KN	Janów Karwicki XIV	złoże zagospodarowane	złoża piasków budowlanych	1,80	59	-	2
KN	Janów Karwicki XV	złoże zagospodarowane	-	-	166	-	14
KN	Janów Karwicki XVI	złoże zagospodarowane	złoża piasków budowlanych	1,28	218	-	3
KN	Janów Karwicki - 1	złoże rozpoznane szczegółowo	złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	1,43	215	-	-
KN	Karwice I	złoże zagospodarowane	złoża piasków budowlanych	1,24	329	-	11
KN	Karwice II	złoże eksploatowane okresowo	złoża piasków budowlanych	1,77	283	-	-
KN	Karwice V	eksploatacja złoża zaniechana	złoża piasków budowlanych	1,99	212	-	-
KN	Karwice VII	złoże eksploatowane okresowo	złoża piasków budowlanych	0,76	85	-	-

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Kod*	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Kopalina wg Nkz	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby (tys. t)		Wydobycie (tys. t)
					geologiczne bilansowe	przemysłowe	
KN	Karwice IX	złoże zagospodarowane	-	-	62	-	6
KN	Karwice X	złoże zagospodarowane	złoża piasków budowlanych	1,31	110	-	10
KN	Karwice XI	złoże zagospodarowane	złoża piasków budowlanych	1,92	265	-	2
KN	Karwice XII	eksploatacja złoża zaniechana	złoża piasków budowlanych	1,47	-	-	-
KN	Kłonna	złoże zagospodarowane	złoża piasków budowlanych	-	9	-	3
KD	Kraszków - 1	złoże zagospodarowane	złoża piaskowców	0,80	89	90	0
KN	Mroczków Gościny VIII	eksploatacja złoża zaniechana	złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	1,24	50	-	-
KN	Mroczków Gościny IX	eksploatacja złoża zaniechana	złoża piasków budowlanych	2,00	-	-	-
KD	Mroczków Gościny - 1	złoże eksploatowane okresowo	złoża piaskowców	0,42	20	-	-
KD	Mroczków Gościny - 2	złoże eksploatowane okresowo	złoża piaskowców	0,08	5	5	-
KD	Mroczków Gościny - 3	złoże eksploatowane okresowo	złoża piaskowców	0,08	4	4	-
KD	Mroczków Gościny – 4A	złoże eksploatowane okresowo	złoża piaskowców	0,16	10	10	-
KD	Mroczków Gościny – 4B	złoże eksploatowane okresowo	złoża piaskowców	0,67	12	12	-
KD	Mroczków Gościny – 5	złoże zagospodarowane	złoża piaskowców	0,31	16	-	0
KD	Mroczków	złoże zagospodarowane	złoża piaskowców	0,33	12	-	0

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Kod*	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Kopalina wg Nkz	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby (tys. t)		Wydobycie (tys. t)
					geologiczne bilansowe	przemysłowe	
	Gościny – 6						
KD	Mroczków Gościny – 7	złoże eksploatowane okresowo	złoże piaskowców	0,18	14	14	-
PF	Sobawiny	eksploatacja złoża zaniechana	złoże piasków formierskich	8,20	736,35	-	-
KN	Stużno Kolonia	złoże rozpoznane szczegółowo	złoże piasków budowlanych	0,91	112	-	-

źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce (wg stanu na 31 XII 2018r.), geoportal MIDAS PIG

* KD – kamienie drogowe i budowlane,
 KN – kruszywa naturalne,
 PF – piaski formierskie.

5.7. Gleby

Typy gleb wykształcone na terenie gminy Opoczno są wynikiem lokalnych warunków litologicznych i wodnych. Skałą macierzystą dla rozwoju gleb na przeważającym obszarze gminy są gliny i piaski czwartorzędowe. Znaczna część powierzchni terenu gminy pokrywają aluwia rzeczne, na których wykształciły się gleby hydrogeniczne – bagienne, murszowe i torfowe.

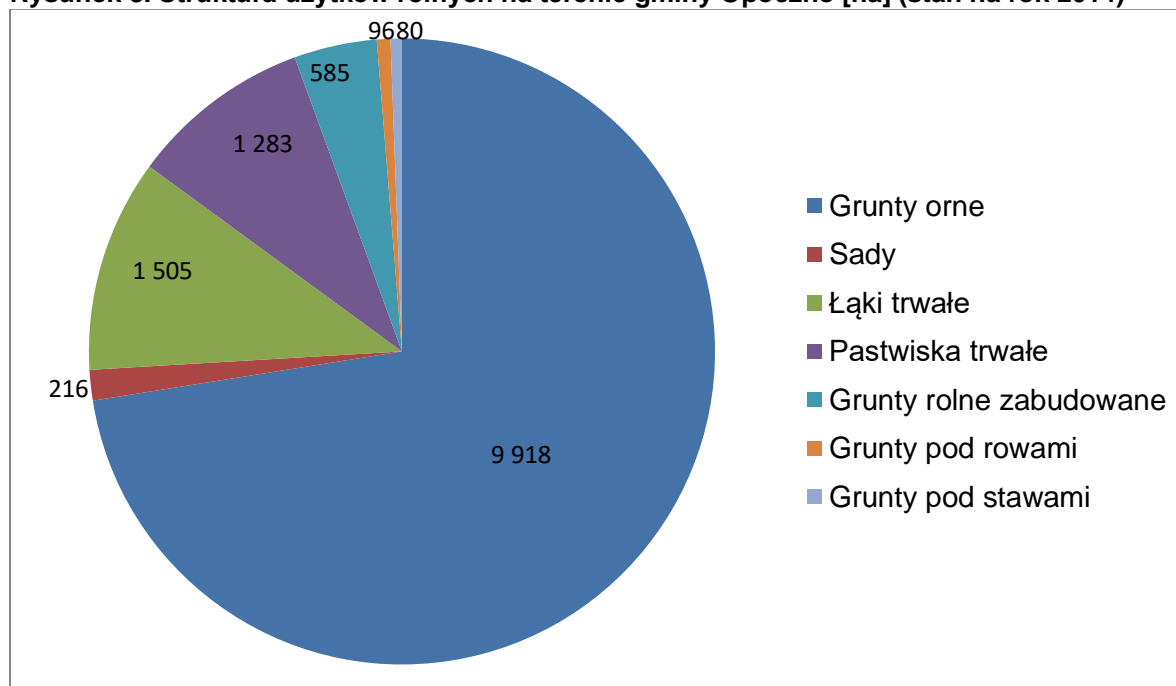
Na terenie gminy występują trzy główne kompleksy gleb:

- gleby wykształcone na podłożu węglanowym – rędziny, gleby rdzawe należące do IV-V klasy bonitacyjnej,
- gleby wykształcone na piaszczysto-gliniastym podłożu wysoczyzny morenowej – gleby bielcowe, pseudobielcowe i płowe należące do III-V klasy bonitacyjnej,
- gleby wykształcone na osadach rzecznych i organicznych w dolinie rzek Wąglanki i Drzewiczki – gleby torfowe i murszowe przeważnie IV-V klasy.

Na terenach wysoczyzny morenowej płatowo występują niewielkie kompleksy gleb mineralnych należących do III klasy bonitacyjnej. Są to gleby typu brunatnego i dobre gleby bielcowe. Gleby na terenie gminy w strefie wysoczyzny morenowej są użytkowane rolniczo, głównie pod uprawy zbożowe i okopowe. Kompleksy tych gleb nie stanowią przedmiotu intensywnej produkcji rolnej¹².

Użytki rolne zajmują 13 683 ha powierzchni, co stanowi 71,77% całego obszaru gminy. Strukturę poszczególnych użytków rolnych prezentuje poniższy wykres.

Rysunek 8. Struktura użytków rolnych na terenie gminy Opoczno [ha] (stan na rok 2014)

źródło: GUS, opracowanie własne

¹² Program Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025, Opoczno 2018.

Program „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Realizowany jest od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, piąta tura Monitoringu przypadła na lata 2015-2017 i podobnie jak w poprzednich latach była realizowana przez IUNiG – PIB, na zlecenie GIOŚ. Baza danych gromadzonych od 1995 r. w ramach programu pozwala na określenie stanu jakości gleb, ocenę kierunków jej zmian oraz identyfikację potencjalnych zagrożeń dla funkcji gleb użytkowanych rolniczo.

Na terenie gminy Opoczno znajduje się punkt pomiarowy, nr 347 w miejscowości Różanna. Kompleks rolniczej przydatności gleb punktu to żytni bardzo dobry (pszenno-żytni), typ gleb to gleby płowe, klasa bonitacyjna IIIb. Gatunek gleby wg normy BN-78/9180-11 to piasek gliniasty lekki, a wg klasyfikacji Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego z 2008 r. (PTG 2008) to piasek gliniasty¹³.

Można stwierdzić, że w przypadku większości cech opisujących właściwości i jakość gleby nie doszło do istotnych zmian na przestrzeni ostatnich lat. Wartości mierzonych elementów mieściły się w dopuszczalnych zakresach.

5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Infrastruktura gospodarowania odpadami komunalnymi¹⁴

Zgodnie z obowiązującymi przepisami odpady komunalne mogły być zagospodarowane jedynie w regionalnych instalacjach do przetwarzania odpadów (RIPOK) lub instalacjach do zastępczej obsługi regionów. Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028, przyjęty Uchwałą Nr XL/502/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego w dniu 20 czerwca 2017 r., wyznaczył 4 regiony gospodarki odpadami komunalnymi: I, II, III i Orli Staw Ceków Kolonia.

Gmina Opoczno należała do Regionu III, obejmującego 68 gmin powiatów skierniewickiego, Skierniewice, rawskiego, brzezińskiego, łódzkiego wschodniego, tomaszowskiego, piotrkowskiego. Piotrków Trybunalski, opoczyńskiego i radomszczańskiego. Na terenie Regionu III, w tym również w gminie Opoczno, znajdowały się: 4 instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów, 3 kompostownie odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz 3 składowiska odpadów inne niż niebezpieczne i obojętne.

¹³ Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2015-2017”, IUNiG-PIB, Puławy 2017.

¹⁴ Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028, Łódź 2016.

Tabela 18. Regionalne Instalacje do Przetwarzania Odpadów Komunalnych na terenie gminy Opoczno

Instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów			
Nazwa i adres instalacji	Podmiot eksploatujący instalację	Przepustowość części mechanicznej [Mg/rok]	Przepustowość części biologicznej [Mg/rok]
Instalacja MBP w m. Różanna	PGK sp. z o.o. w Opocznie, ul. Krótka 1, 26-300 Opoczno	33 500	16 750
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne			
Nazwa i adres składowiska	Podmiot eksploatujący instalację	Pojemność całkowita [m ³]	Pojemność wypełniona [m ³]
Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Różanna	PGK sp. z o.o. w Opocznie, ul. Krótka 1, 26-300 Opoczno	815 200	492 322

źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028

System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Opoczno¹⁵

Odbiorem, transportem oraz zagospodarowaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Opoczno w latach 2017-2018, zajmowało się PGK Spółka z o.o. w Opocznie, ul. Krótka 1, 26-300 Opoczno, które zostało wyłonione w drodze przetargu nieograniczonego.

Liczba osób objętych systemem gospodarki odpadami, wg złożonych deklaracji w 2017 r. wynosiła 29 126, a w 2018 r. 28 985.

Ilość odpadów wytworzonych i odebranych z terenu gminy Opoczno przedstawiono w tabeli, zestawiając rok 2016 (rok bazowy, porównawczy) z latami 2017- 2018.

Tabela 19. Ilość odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy Opoczno za lata 2016-2018

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)		
		2016	2017	2018
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	12,58	447,38	430,10
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,16	230,26	236,32
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	-	-	0,70
15 01 07	Opakowania ze szkła	-	513,36	480,08
16 01 03	Zużyte opony	14,20	31,580	23,04

¹⁵ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Opoczno w roku 2016, 2017 i 2018, Opoczno 2017, 2018, 2019.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych (Mg)		
		2016	2017	2018
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	11,74	18,62	5,50
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	-	17,20	-
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	-	8,66	5,86
20 01 01	Papier i tektura	312,08	-	-
20 01 02	Szkło	401,16	-	-
20 01 11	Tekstylia	1,30	-	-
20 01 21	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,06	-	-
20 01 23	Urządzenia zawierające freony	2,04	1,54	1,11
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23	4,48	3,38	1,25
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	3,52	2,92	0,82
20 01 39	Tworzywa sztuczne	224,04	-	-
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	42,98	53,74	63,23
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2 741,19	3 940,84	4 217,32
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	10,0	78,48	94,18
	Razem	3 780,230	5 349,26	5 559,51

źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Opoczno w roku 2016, 2017 i 2018

Na terenie gminy Opoczno znajduje się także GPSZOK, który zlokalizowany jest na terenie Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Różaniu. Do punktu bezpłatnie przyjmowane były selektywnie zebrane odpady dostarczane przez właścicieli nieruchomości. W 2017 r. oddano do niego 39,922 Mg odpadów, a w 2018 r. 54,346 Mg.

5.9. Zasoby przyrodnicze

Na terenie gminy Opoczno występują następujące formy ochrony przyrody¹⁶:

- Park krajobrazowy,
- Użytki ekologiczne,
- Pomniki przyrody.

Spalski Park Krajobrazowy

Województwo: łódzkie

Powiaty: opoczyński, tomaszowski

Gminy: Tomaszów Mazowiecki (miejska), Lubochnia, Poświętne, Inowłódz, Rzeczyca, Tomaszów Mazowiecki (wiejska), Opoczno

Data utworzenia: 28.10.1995

Powierzchnia: 13 110,00 ha

Akt prawny o utworzeniu: Rozporządzenie Nr 4/95 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 5 października 1995 r. w sprawie utworzenia Spalskiego Parku Krajobrazowego

Obowiązujący akt prawny: Wyrok Nr Sygn Akt II Sa/Łd 266/15 Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 czerwca 2015 r. (Łódź, dnia 7 września 2015 r.)

Park stanowi obszar o dobrze zachowanych cechach krajobrazu naturalnego z bogatym i różnorodnym światem roślinnym i zwierzęcym. Obejmuje on dolinę rzeki Pilicy, wraz z najbardziej cennymi lasami spalskimi. Przeważają tereny leśne (57,4% powierzchni) a znaczny jest udział użytków rolnych (35,6% powierzchni). Największą powierzchnię zajmują zbiorowiska borowe, wśród których dominują świeże bory sosnowe z drzewostanami pochodzącymi z sadzenia. Ochroną gatunkową objęte są tu m.in.: bluszcz pospolity, wawrzynek wilczełyko, widłaki, pluskwica europejska, rosiczka okrągłolistna. Spośród 31 gatunków ssaków 7 objętych jest ochroną prawną (w tym na uwagę zasługuje stanowisko łosia). Interesującą grupą ssaków są nietoperze. Spośród 200 gatunków ptaków spotkać tu można bociana czarnego, zimorodka, derkacza, tracza oraz bardzo rzadkiego cietrzewia. W Pilicy oraz jej starorzeczach stwierdzono występowanie 28 gatunków ryb i smoczkoustych, w tym rzadkiego minoga strumieniowego. Ponadto odnotowano 9 gatunków płazów i 5 gatunków gadów. Powierzchnia Parku na obszarze gminy Opoczno wynosi 202 ha.

Na koniec 2018 r. na terenie gminy Opoczno znajdowało się także 5 użytków ekologicznych i 3 pomniki przyrody. Użytki ekologiczne zostały ustanowione 23.11.1996 r. rozporządzeniem nr 5/96 Wojewody piotrkowskiego z 04.11.1996 r. w sprawie uznania za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz za użytki ekologiczne, zmienionym rozporządzeniem nr 57/2001 Wojewody Łódzkiego z 17.12.2001 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne.

Pomniki przyrody ustanowiono 19.08.1998 r. rozporządzeniem nr 5/98 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 3 lipca 1998 r. w sprawie zmiany rozporządzenia dotyczącego uznania za pomniki przyrody.

¹⁶ crfop.gdos.gov.pl/crfop

Tabela 20. Wykaz użytków ekologicznych znajdujących się na terenie gminy Opoczno

Lp.	Rodzaj użytku	Powierzchnia	Położenie
1.	Bagno	0,36	Bukowiec Opoczyński, działka nr 921
2.	Bagno	0,20	Januszewice, działka nr 615
3.	Bagno	0,38	Mroczków Duży, działka nr 3240
4.	Bagno	1,18	Majkowice, działka nr 1
5.	Siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków	2,40	Majkowice, działka nr 1/1

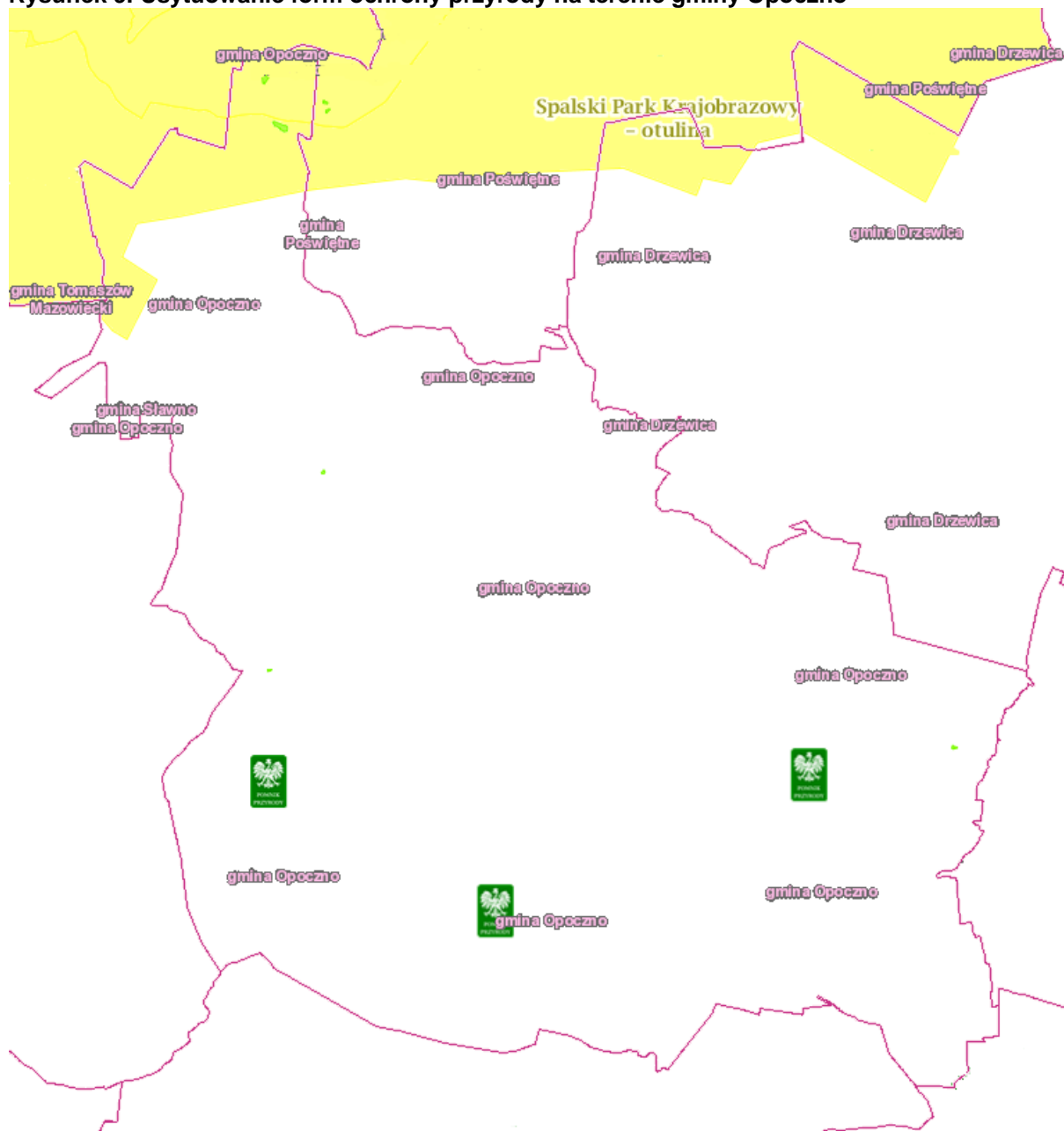
źródło: GDOS

Tabela 21. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Opoczno

Lp.	Rodzaj pomnika	Pierśnica [cm]	Wysokość [m]	Położenie
1.	Dąb szypułkowy, wiek ok. 400 lat	206	6	Mroczków na terenie Państwowego Ośrodka Maszynowego
2.	Dąb szypułkowy, wiek ok. 500 lat	205	32	Januszewice, na gruntach po dawnym PGR
3.	Dąb szypułkowy, wiek ok. 300 lat	-	32	Ogonowice, na gruncie P. Aleksandra Wijaty

źródło: GDOS

Rysunek 9. Usytuowanie form ochrony przyrody na terenie gminy Opoczno

źródło: geoserwis.gdos.gov.pl

5.10. Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna oznacza koncepcję kształcenia i wychowania społeczeństwa w duchu poszanowania środowiska zgodnie z hasłem „myśleć globalnie – działać lokalnie”. Są to zatem wszelkie działania skierowane do społeczeństwa, które mają na celu wpływanie na poziom świadomości ekologicznej i propagowanie zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego oraz upowszechnianie wiedzy o przyrodzie, zrozumienia zależności istniejących w środowisku przyrodniczym, budzeniu szacunku do przyrody.

Ważne jest rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska od najmłodszych lat życia człowieka. Stąd placówki oświatowe zgodnie z Programem Ochrony Środowiska na lata

2018-2021, w ramach programu nauczania w 2018 r. prowadziły szereg działań edukacyjnych, promocyjnych, propagujących i upowszechniających wiedzę o zasadach oszczędzania wody, odprowadzania i oczyszczania ścieków, segregowaniu i recyklingu odpadów, postępowaniu z odpadami niebezpiecznymi (baterie, akumulatory, sprzęt elektroniczny), zagadnieniach z zakresu ochrony powietrza czy środowiska przyrodniczego.

Szkoła podstawowa w Bielowicach

1. Realizacja treści dotyczących postępowania z odpadami niebezpiecznymi na zajęciach z edukacji przyrodniczej w klasach I-III i na lekcjach techniki w klasach IV-VI.
2. Próbne alarmy przeciwpożarowe połączone z pogadankami na temat prawidłowych zachowań w przypadku wystąpienia awarii organizowane raz w roku we współpracy z Państwową Strażą Pożarną w Opocznie.
3. Udział w piknikach ekologicznych organizowanych przez Gminę Opoczno.
4. Zajęcia edukacyjne połączone z sadzeniem drzew w ramach obchodów „Dnia Ziemi” w dniu 22 kwietnia.
5. Coroczne wrześniowe akcje Samorządu Uczniowskiego polegające na sprzątanii najbliższej okolicy.

Szkoła podstawowa w Januszewicach

1. Całoroczna zbiórka zużytych baterii.
2. Projekcja filmu, warsztaty na temat wspólnego systemu segregacji odpadów komunalnych, w dniu 8 grudnia.
3. Przekazanie dniu 3 czerwca przez szkółkę krzewów ozdobnych.
4. Akademia z okazji dnia Ziemi pn. „Recykling”, dniu 26 kwietnia.
5. Sprzątanie terenów wokół szkoły i wsi we wrześniu.

Szkoła podstawowa w Kraśnicy

1. Prezentacje multimedialne dotyczące selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Zbiórka baterii i ogłoszenie konkursu dla dzieci. Edycja zajęć edukacyjnych pod hasłem „Segregacja – nic trudnego, zrób dla świata coś dobrego” skierowana do wszystkich uczniów. Wypełnianie kart pracy dotyczących prawidłowej segregacji śmieci. Wykonanie zabawek z resztek papieru, pudełek tekturowych, butelek plastikowych i innych odpadów.
2. Konkurs dla dzieci i rodziców pt. „Zagrożenia wywołane powodzią, pożarem lub wichurą” mający miejsce w kwietniu oraz mający na celu zwrócenie uwagi dzieci na skutki wywołane tymi kataklizmami.
3. Udział dzieci w konkursie piosenki ekologicznej „Jestem eko – jestem trendy”. Udział uczniów w spektaklu pt. „Baron Smog” wystawiony w Miejskim Domu Kultury w Opocznie mający na celu poszerzenie wiedzy na temat zanieczyszczeń w środowisku, utrwalenie nazw: recykling, smog, wysoka emisja.
4. Udział dzieci w konkursach „Dla lasu, dla ludzi” zorganizowanym przez Nadleśnictwo Opoczno oraz w „Rosnę zdrowo w mojej kochanej rodzinie” zorganizowanym przez Miejski Dom Kultury w Opocznie.
5. Udział dzieci w konkursie na zbiórkę korków plastikowych.
6. Wykonanie gazetek ściennych w klasach dotyczących „Dnia Ziemi”.
7. Wykonanie strojów ekologicznych przez dzieci i ich prezentacja w szkole.
8. Wykonanie plakatów mających na celu zaprezentowanie sposobów ochrony naszej planety.

Szkoła podstawowa w Libiszowie

1. Program Edukacji Ekologicznej pn. „Zdrowie mamy – czystym powietrzem oddychamy”, w ramach którego zorganizowano 20 marca Turniej Ekologiczny obejmujący konkurencje, zagadki, hasła o segregacji odpadów, recyklingu. Ponadto organizowano akcje porządkowe poprzedzone zajęciami „Segregujemy odpady”. Koszt realizacji zadań wyniósł 14 700 zł.
2. Całoroczna zbiórka baterii we współpracy z Organizacją Odzysku REBA prowadzona od kilku lat.
3. Lekcja Ekologii w Bełchatowie – wycieczka do kopalni w dniu 6 marca, skupiająca się na kreowaniu prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii
4. Zajęcia w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opocznie w dniu 11 kwietnia kreowaniu prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii.
5. Ekologiczna inscenizacja z okazji „Dnia Ziemi” w kwietniu.
6. Spektakl ekologiczny „Baron Smog w dniu 16 marca.
7. Akcja sadzenia drzew i krzewów na terenie szkolnym z udziałem uczniów, rodziców i dziadków w dniu 13 kwietnia.
8. Spotkanie z leśnikiem „Tydzień dla Ziemi” w dniu 26 marca.
W kwietniu odbyły się na stępujące akcje:
9. Wystawa prac plastycznych „Jak wyobrażasz sobie swój region w przyszłości?”
10. Dystrybucja Ulotek „Alternatywne źródła energii”.
11. Konkurs fotograficzny Osobliwości mojego regionu, Negatywne przejawy działalności człowieka w moim regionie.
12. Akcje porządkowe poprzedzone zajęciami „Segregujemy odpady” z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach Programu Edukacji Ekologicznej.
13. Zajęcia edukacyjne w Nadleśnictwie Opoczno na ścieżce edukacyjnej.
14. Wycieczka do Spalskiego Parku Krajobrazowego w dniu 8 maja.
15. Wycieczka do Ogrodu Botanicznego i Palmiarni w Łodzi w dniu 15 maja.
16. Cykl zajęć z uczniami na następujące tematy: cykl życia plastiku, cykl życia metalu, cykl życia szkła z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych.
17. Podsumowanie działań w ramach Programu Edukacji Ekologicznej połączone z wręczeniem nagród dla uczniów zakupionych w ramach realizacji Programu.
18. Udział w akcji „Sprzątanie Świata” we wrześniu. Materiały (worki, rękawice, ulotki) pobrane zostały z Urzędu Miejskiego w Opocznie.
19. Posadzenie pamiątkowego dębu „Niepodległy” na terenie szkolnym we wrześniu.

Szkoła Podstawowa w Mroczkowie Gościnnym

1. Zbiórka makulatury, nakrętek od butelek, zużytych baterii, pojemników na tusz do drukarek – dzięki tej akcji wyrabia się u uczniów nawyki segregacji odpadów na surowce wtórne oraz te szkodliwe dla środowiska.
2. Wykonywanie instrumentów muzycznych z plastikowych opakowań – wykorzystanie odpadów i zmniejszenie ilości wyrzucanych śmieci.
3. Wykonywanie prac plastycznych z wykorzystaniem różnorodnych odpadów – wiele produkowanych przez mieszkańców odpadów nadaje się do wykorzystania na lekcjach plastyki, techniki. Powstają z nich bardzo ciekawe prace wykonane techniką collage, a mniej odpadów trafia na wysypisko.
4. „Wybieram rower” – szkoła bierze aktywny udział w tej akcji. Zachęca uczniów i ich rodziców do zmiany niekorzystnych dla zdrowia przyzwyczajeń, do podróżowania rowerem,

pieszo, komunikacją miejską – przyczynia się to nie tylko do dbałości o własne zdrowie, ale również o środowisko. W czasie trwania akcji uczniowie uczestniczą w spacerach i wycieczkach rowerowych.

5. Uświadamianie konieczności oszczędzania wody, energii elektrycznej, papieru – w czasie lekcji przyrody, techniki nauczyciele rozmawiają na ten temat, uczniowie podają przykłady ze swojego najbliższego otoczenia i wymieniają korzyści jakie z tego płyną. Na lekcjach plastyki, techniki projektują pojazdy napędzane niekonwencjonalną energią, które przyczynią się do oszczędzania nieodnawialnych zasobów przyrody i zmniejszenia emisji CO₂ do atmosfery.

6. Uwrażliwianie na piękno przyrody ojczystej – poznawanie przyrody najbliższego otoczenia poprzez spacer, w czasie zawodów sportowych – biegi przełajowe organizowane np. w Parku Mroczkowskim, dbanie o zielen wokół szkoły, sadzenie roślin przy szkole.

7. W czasie wycieczek szkolnych uczniowie poznają różne formy ochrony przyrody w Polsce, odwiedzają Parki Narodowe, rezerваты przyrody – formy ochrony przyrody uczniowie poznają w czasie lekcji przyrody, w czasie wycieczek szkolnych konfrontują wiedzę teoretyczną zdobytą w szkole z rzeczywistością. Wielu uczniów, po takich lekcjach, zachęca rodziców do zwiedzania najpiękniejszych zakątków Polski, a następnie w szkole zdają relację z odbytych wypraw.

8. „Sprzątanie Świata” – w tej akcji szkoła uczestniczy od samego początku jej istnienia w Polsce. Uczniowie, wspólnie z nauczycielami, sprzątają las, tereny wokół szkoły i osiedla, na którym mieszkają.

9. Konkursy, np. fotograficzny „Przyroda w obiektywie. Cztery pory roku” fotografowanie przyrody w różnych porach roku – jednym z zadań dodatkowych dla uczniów jest fotografowanie przyrody. To działanie ma na celu uwrażliwianie uczniów na piękno przyrody ojczystej, dostrzeganie zmian zachodzących w przyrodzie w różnych porach roku. Szczególnie piękne zdjęcia powstają zimą i jesienią.

10. Zbieranie i przekazywanie karmy dla schroniska dla zwierząt w Różannie – co roku szkoła zbiera karmę i przekazuje ją schronisku, uczy w ten sposób szacunku dla zwierząt, troski i odpowiedzialności za nie.

11. Propagowanie zdrowego odżywiania się – z inicjatywy samorządu szkolnego w szkole organizowany jest „Dzień zdrowego odżywiania”. Szkoła organizuje konkursy dotyczące zdrowego odżywiania. Celem tych wszystkich działań jest propagowanie wśród dzieci i dorosłych prawidłowych nawyków żywieniowych, ze szczególnym uwzględnieniem codziennego spożywania warzyw i owoców.

12. Propagowanie aktywnego trybu życia – w czasie zajęć pozalekcyjnych i lekcji wychowania fizycznego szkoła proponuje uczniom różne formy aktywności ruchowej jako alternatywy dla gier komputerowych, np. zajęcia na basenie, wyjazdy na lodowisko.

13. Dzień Ziemi – przygotowanie okolicznościowej gazetki, apel o tematyce ekologicznej.

14. Dokarmianie ptaków przez klasy 1- 3, zachęcenie uczniów do zakładania karmników w domach. Wykonanie karmników przez uczniów z klas 4-6 na lekcjach techniki.

Szkoła podstawowa w Ogonowicach

1. Zbieranie baterii, korków, warsztaty czytelnicze na temat ekologicznych zachowań, recyklingu, wykorzystanie powtórnie niektórych surowców do wykonania np. prac plastycznych.

2. Pogadanki w czasie lekcji na temat smogu, wypalania łąk, wyrzucania odpadów niebezpiecznych, odpowiedzialnego zachowania w lesie, zapobiegania pożarom, udział w konkursach plastycznych na temat zapobiegania smogowi.

3. Prowadzenie lekcji godzin wychowawczych oraz zajęć przedmiotowych na temat ekologicznego użytkowania i oszczędzania wody.
4. Akcja „Sprzątanie Świata” organizowana we wrześniu.
5. Akademia szkolna z okazji obchodów „Dnia Ziemi” połączona z konkursami ekologicznymi, finansowana przez Radę Rodziców.
6. Uczniowie klasy VI w kwietniu wzięli udział w konkursie „MAT-EKO 2018”, który organizowała szkoła podstawowa nr 2 w Opocznie. Klasa VI ze szkoły podstawowej w Ogonowicach zajęła II miejsce.
7. Udział w akcji „Pola nadziei” – sadzenie żonkili na trawniku przed szkołą i placu szkolnym. Akcja finansowana przez Caritas.
8. Sadzenie w marcu drzewek na placu szkolnym, finansowanych przez Nadleśnictwo w Opocznie.

Szkoła podstawowa nr 2 w Opocznie

1. Zasady i korzyści płynące z recyklingu i segregacji odpadów – pogadanki w ramach spotkań Szkolnego Klubu Ekologicznego.
2. Drużynowy konkurs ekologiczny „Mistrz Recyklingu – Maks porządkuje odpady” mający miejsce od października 2017 r. do maja 2018 r. – zostały utworzone 3 zespoły ekologiczne, które zdobywały wiedzę na temat segregacji odpadów z uwzględnieniem materiałów niebezpiecznych. W ramach projektu uczniowie grali w gry edukacyjne, realizowali projekt edukacyjny.
3. Międzyszkolny konkurs matematyczno-ekologiczny „MAT-EKO 2018” dla uczniów klas szóstych organizowany w kwietniu. W ramach projektu zorganizowano konkurs plastyczny: „Segregujesz – czysty świat zyskujesz.”, rywalizację sportową, drużynowy konkurs wiedzy dla klas z zakresu matematyki, ekologii i ochrony środowiska w tym segregacji, pogadankę edukacyjną wygłoszoną przez przedstawiciela PGK Opoczno. Koszt organizacji konkursu wyniósł 400,00 zł i był finansowany przez Gminę Opoczno, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej, szkołę podstawową nr 2 w Opocznie i firmę stolarską.
4. Akcja sadzenia lasu mająca miejsce 11 kwietnia – spotkanie z leśniczym i pogadanka edukacyjna, sadzenie drzewek pod okiem specjalistów.
5. Zbiórka makulatury od lutego do maja w ramach projektu ogólnopolskiego „Przywróćmy dzieciom uśmiech” –uczniowie poszczególnych klas rywalizowali w ilości zebranej makulatury. Na koniec akcji otrzymali dyplomy i możliwość udziału w ognisku integracyjnym.
6. Zajęcia edukacyjne we wrześniu na temat wpływu śmieci na funkcjonowanie ekosystemów i organizmy żywe. Następnie uczniowie zbierali śmieci na terenie leśniczówki w Januszewicach.

Szkoła podstawowa w Wyganowie

1. Zbieranie we wrześniu przez uczniów klas V-VII szkoły podstawowej i klasy III gimnazjum śmieci na wyznaczonym terenie. Odpady zostały właściwie posegregowane według wytycznych i przeznaczenia. Uczniowie zostali zapoznani jak właściwie postępować z odpadami, również tymi niebezpiecznymi. Informacja o właściwym segregowaniu śmieci została także zamieszczona na korytarzu szkolnym w formie gazetki ściennej „Podaj dalej – drugie życie odpadów”. Koszt zakupu worków i rękawic jednorazowych wyniósł około 30 zł.
2. Konkurs dla uczniów młodszych klas I-IV w ramach mających miejsce w kwietniu obchodów Dnia Ziemi 2018. Wpisywał się on w hasło obchodów „EndPlastic Pollution”. Konkurs polegał na stworzeniu tworu z plastiku. Wykonane dzieło musiało być wykonane z zużytych surowców(nie tylko z plastiku). Konkurs został aktywnie odebrany głównie przez

klasy młodsze szkoły podstawowej, którym nie zabrakło kreatywności. Zwycięzcy konkursu otrzymali gratulacje na apelu szkolnym. Wszyscy uczniowie zostali nagrodzeni ufundowanymi nagrodami. Uczniowie zostali też uświadomieni jakie odpady mogą stanowić zagrożenie i jak z nimi należy postępować. Koszt ufundowanych nagród dla uczniów wyniósł ok. 300 zł. Również z okazji Dnia Ziemi uczniowie wykonali rabatę szkolną na której została posadzona roślinność.

3. Klasa III gimnazjum zrealizowała w czerwcu temat na lekcji biologii o rodzajach odpadów, ich podziale, segregacji.

4. Na zajęciach koła ekologicznego we wrześniu i październiku został zrealizowany temat „Odpady – co z nimi robić?” Wyjaśniono wpływ odpadów na zdrowie człowieka i funkcjonowanie ekosystemów, zasady segregacji odpadów, co to są elektroodpady i jak z nimi postępować. Wyjaśnione zostały pojęcia: recykling i utylizacja.

5. Na zajęciach koła ekologicznego w grudniu przedstawiono wpływ spalania śmieci w przydomowych piecach na zanieczyszczenie powietrza, wpływ skażenia powietrza na organizmy żywe, wykonano i rozpowszechniono po okolicy foldery zakazujące palenia śmieci.

6. Pogadanki na lekcjach biologii, chemii, edukacji dla bezpieczeństwa na temat skażenia ujęć wody bakteriami E. coli, profilaktyka zakażeń.

7. Uczniowie kl. III gimnazjum realizowali w maju i czerwcu tematy na lekcji biologii związane z ochroną wód. Poznali metody oczyszczania wody, sposoby jej oszczędzania. Na zajęciach koła ekologicznego uczniowie badali czystość wody.

8. Wszyscy uczniowie zostali zapoznani na apelu szkolnym, we wrześniu przy okazji akcji „Sprzątanie Świata”, w jaki sposób zbierać i segregować śmieci. Uczniowie klas V-VII szkoły podstawowej i klasy III gimnazjum zebrali śmieci na wyznaczonym terenie. Odpady zostały właściwie posegregowane według wytycznych i przeznaczenia.

9. Udział w październiku w ogólnopolskiej akcji „Ratujmy kasztanowce”, której celem była zbiórka i spalenie liści kasztanowców, a tym samym ochrona przed namnożeniem szkodników.

Przedszkole nr 5 w Opocznie

1. Całoroczna zbiórka plastikowych korków.

2. Udział w Konkursie Piosenki Ekologicznej organizowanym przez Przedszkole Nr 6 w Opocznie – kształtowanie u dzieci postaw ekologicznych.

3. Pogadanka ekologiczna dla dzieci na temat segregacji śmieci.

4. Udział dzieci w projekcie ekologicznym organizowanym przez Państwową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Opocznie pn. „Czyste Powietrze Wokół Nas”.

5. Udział w projekcie „Bezpiecznie nad wodą”.

6. Wyjście z dziećmi do Miejskiego Domu Kultury w Opocznie na przedstawienie ekologiczne pt. „Baron Smog”.

7. „Dzień Ziemi” – spotkanie z pracownikiem z Wydziału Ochrony Środowiska – pogadanka z dziećmi

8. Wysiew nasion warzyw i wysadzenie sadzonek warzyw i kwiatów do gazonów w ogrodzie przedszkolnym – obserwacja wzrostu roślin i pielęgnacja roślin przez dzieci.

9. „Co w trawie piszczy” – udział w spektaklu ekologicznym

10. Obchody „Światowego Dnia Ziemi” – przypomnienie zasad segregacji śmieci, kształtowanie postaw proekologicznych.

11. Udział w akcji „Sprzątanie Świata”.

Przedszkole nr 6 w Opocznie

1. Całoroczna zbiórka zużytych baterii, telefonów oraz starych monitorów i telewizorów. Zebrane elektrośmieci zostały przekazane podczas III opoczyńskiego pikniku ekologicznego za które placówka otrzymała roślinki, które wzbogaciły ogród przedszkolny.
2. Obchody Światowego Dnia Wody w dniu 22 marca – wykład na temat zanieczyszczania i oczyszczania wody przeprowadziła laborantka z Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Opocznie. Podczas tych zajęć dzieci zdobyły wiadomości na temat wody, jej znaczenia dla życia roślin, zwierząt i ludzi. Poznały sposoby zanieczyszczania wody i skutki tej działalności. Nauczyły się także jak należy oszczędzać wodę i poznały sposoby jej oczyszczania. Laborantka pokazała sposób oczyszczania wody wykorzystując samodzielnie zrobiony filtr z następujących materiałów: plastikowej butelki, gazy, kamieni i piasku. Dzieci sprawdzały, co się dzieje z filtrowaną zabrudzoną wodą. Na zakończenie dzieci otrzymały dyplomy „Eksperta oczyszczania wody” i słodkie niespodzianki.
3. Udział we wrześniu w Ogólnopolskiej Akcji „Sprzątania Świata” 2018 pod hasłem „AKCJA – SEGREGACJA! 2 X WIĘCEJ, 2 X CZYŚCIEJ”. Jako aktywnie działający Klub Naszej Ziemi (program edukacji ekologicznej prowadzony przez Fundację Nasza Ziemia) przedszkole zaangażowało się w tę akcję. Przedszkolaki zaopatrzone w rękawice i worki włączyły się do akcji by posprzątać "naszą Ziemię" i zorganizowały zielony pochód ulicami miasta odśpiewując hymn przedszkola oraz zbierając śmieci w najbliższej okolicy przedszkola. Głównym celem tej akcji było ukazanie dzieciom skutków zaśmiecania „świata”, wyjaśnienie konieczności ochrony środowiska, recyklingu. Zdobyte w ten sposób doświadczenia powinny zaowocować w przyszłości dobrymi ekologicznymi nawykami.
4. Obchody „Dnia Drzewa” w dniu 10 października. Leśniczy przeczytał opowiadanie „Drzewko Maciusia”. Celem spotkania było uświadomienie dzieciom roli drzew w przyrodzie i ich znaczenia w życiu człowieka, kształtowanie więzi z przyrodą i pozytywnego stosunku do niej, propagowanie idei ochrony przyrody. W tym dniu przedszkolaki wzięły udział w realizacji jednego z punktów projektu „Piękna nasza Polska cała”. Zadaniem do wykonania było zasadzenie „Drzewa Pamięci”, które będzie symbolem życia i wolności. Wspólne sadzenie drzew, przyczynia się do zwiększenia zalesienia i zadrzewienia oraz do zmniejszenia skutków globalnego ocieplenia.
5. Międzynarodowy Dzień Ziemi w „Zielonej Dolince” zorganizowany w kwietniu. Na początku spotkania teatralne kółko ekologiczne przedstawiło wokalnorecytatorski występ dla swoich młodszych kolegów, w którym poprzez piosenki i wierszyki ekologiczne wyraziły swoją troskę o przyszłe losy ziemi. Po części artystycznej odczytano list od „Pani Przyrody”, która przygotowała dla dzieci wiele ciekawych konkursów przyrodniczych, aby sprawdzić ich wiedzę zdobytą na zajęciach z ekologii w ramach realizacji ogólnopolskich programów „Kubusiowi Przyjaciele Natury” oraz „Mamo, tato, wolę wodę”. Konkurs wiedzy ekologicznej wypadł świetnie i każdy mały ekolog otrzymał książeczkę od „Kubusia – przyjaciela natury”. Na zakończenie obchodów odbył się „pochód zielonych”. Niosąc transparenty, plakaty z hasłami proekologicznymi oraz zielone rekwizyty przedszkolacy skandowali hasła ekologiczne. Przemarsz wzbudził wiele zainteresowania, nie tylko wśród przedszkolaków, ale również u napotkanych przechodniów.. Uroczystość z okazji Dnia Ziemi stanowiła okazję do wspólnej zabawy całego środowiska przedszkolnego i integracji dzieci wszystkich grup. Podjęta tematyka ekologiczno-przyrodnicza w różnych aspektach działań (konkursy, piosenki, wiersze) z pewnością będzie miała wpływ na kształtowanie postaw proekologicznych wśród przedszkolaków. Dzień Ziemi w ekologicznej „Zielonej Dolince” to coroczna akcja, której celem jest promowanie ekologicznych zachowań w społeczeństwie. Dla przypomnienia, że drzewa

i krzewy to nasze "zielone płuca", patrol ekologiczny „Zielonej Dolinki” kolejny raz sadził drzewa w ogrodzie przedszkolnym, zgodnie z przesłaniem hymnu przedszkola: „...ponieważ drzewa są ważne, mamy zadanie poważne, gdzie tylko sięgnie nasz wzrok, sadzić je rok w rok....”.

6. „Jestem Eko – jestem trendy 2018” – VI Festiwal Piosenki Ekologicznej promujący prawidłowe zachowania proekologiczne i nawiązujący współpracę z opoczyńskimi przedszkolami. Każde przedszkole reprezentuje jeden duet, którego zadaniem jest artystyczne przygotowanie piosenki ekologicznej promującej prawidłowe zachowania małego ekologa.

7. Współorganizowanie z Gminą Opoczno III Pikniku Ekologicznego. Przedszkolaki otworzyli imprezę inscenizacją muzyczną pt. „Zielona Bajka”, która miała jednoznaczny przekaz – Nie dym – miej wpływ na to czym oddychasz!!!

6. Podsumowanie

Zadania wyznaczone w ramach Programów Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno zostały w większości zrealizowane zgodnie z zamierzeniami.

W ramach realizacji Programu Ochrony Środowiska na lata 2014-2017, w 2017 r. podjęto się wykonania 15 zadań własnych inwestycyjnych, z 28 wyznaczonych, 31 zadań własnych nie inwestycyjnych (59 wyznaczonych), 6 zadań koordynowanych inwestycyjnych (8 wyznaczonych), 11 zadań koordynowanych nie inwestycyjnych (12 wyznaczonych). Razem zrealizowano 63 zadania ze 107 wyznaczonych. Uwzględniając wskaźniki monitoringu zrealizowano 58,87% zadań własnych, osiągnięto 65,95% celów krótkookresowych zadań własnych i 92,30% zadań koordynowanych. Wyniki zadań własnych są umiarkowane, jednak niewystarczające.

Program Ochrony Środowiska na lata 2018-2021 wyznaczył 63 zadania, z których zrealizowano 56, co stanowi 88,88% całości. Razem w latach 2017-2018 wyznaczono 170 zadań, podjęto się wykonania 119 zadań – 70% wszystkich.

Władze miasta oraz inne podmioty odpowiedzialne za realizację Programów największe nakłady finansowe przeznaczały na działania inwestycyjne związane z ochroną powietrza i klimatu. Były to m.in. wymiana źródeł ciepła na ekologiczne (22 dofinansowania w 2017 r. i 83 w 2018 r.), modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej, termomodernizacja 4 budynków użyteczności publicznej w 2017 r., rozbudowa sieci gazowych (wzrost długości sieci w 2017 r. o 932,87 mb i przyłączy gazowych o 671,04 mb), rozbudowa i modernizacja sieci energetycznych, ciepłowniczych.

Spore nakłady poniesiono także na realizację zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej: modernizację i rozbudowę sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Innymi realizowanymi zadaniami ciągłymi były m.in. selektywny odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest, konserwacje cieków i urządzeń melioracji wodnych, utrzymywanie zieleni miejskiej i terenów leśnych.

Wiele zadań miało charakter pozainwestycyjny, administracyjny i realizowanych było na bieżąco, zależnie od potrzeb. Zadania takie dotyczyły opracowywania dokumentów strategicznych, wprowadzania odpowiednich zapisów ochrony środowiska w MPZP, kontroli przedsiębiorców i mieszkańców (74 kontrole zakazu spalania odpadów w 2017 r. i 50 w 2018 r., kontrole opróżniania zbiorników bezodpływowych), monitoringu stanu środowiska naturalnego.

Władze gminy dużą wagę przywiązywały do podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców. Placówki oświatowe w programie nauczania przekazywały treści ekologiczne dotyczące postępowania z odpadami, ochrony powietrza, użytkowania wody, poprzez różne akcje, konkursy, wycieczki. Prowadzono także działania promujące walory kulturowe, przyrodnicze i turystyczne gminy Opoczno. Gmina wybierała te inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb omawianej jednostki samorządu terytorialnego były najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programów na terenie gminy wskazuje m.in. na systematyczny wzrost długości sieci wodociągowej (o 4,9 km w latach 2017-2018), przyłączy wodociągowych (o 201 szt.), sieci kanalizacji sanitarnej (o 5,7 km), przyłączy kanalizacyjnych (o 166 szt.). Wybudowano także 4 przydomowe oczyszczalnie ścieków. Odnotowano brak zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym, dobrą jakość wód podziemnych, zwiększającą się ilość odebranych odpadów oraz oddanych do GPSZOK, co świadczy o uszczelnieniu systemu gospodarki odpadami i zwiększającej się świadomości ekologicznej mieszkańców. Mimo podejmowanych licznych działań w obszarze ochrony powietrza prowadzone pomiary monitoringowe nadal wskazują na znaczne (o ok. 500%) przekroczenia wartości docelowych stężeń benzo(a)pirenu. Występują również przekroczenia dopuszczalnej wartości średniodobowej pyłu zawieszonego PM10. Inny problem stanowi wysoki poziom hałasu komunikacyjnego, oscylujący wokół poziomów dopuszczalnych – w dwóch punktach pomiarowych zostały one przekroczone. Również ocena jakości wód powierzchniowych wskazuje na ich zły stan ogólny.

Opracowany w 2018 r. nowy Program Ochrony Środowiska wyznaczył zadania w oparciu o zdefiniowane zagrożenia i problemy dla poszczególnych komponentów środowiska, możliwości finansowe podmiotów oraz cele innych dokumentów lokalnych i wyższego szczebla. W pierwszym roku jego obowiązywania udało się zrealizować zdecydowaną większość założonych zadań. Dodatkowo 3 inwestycje polegające na budowie sieci wodociągowej zrealizowane zostały w 2019 r. Nie było potrzeby usuwania skutków awarii ponieważ takowe nie wystąpiły. W dalszym ciągu konieczne jest jednak inwestowanie w działania z zakresu ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony powietrza, zagrożeń hałasem i zasobów wodnych.

Analiza Programu za 2017 r. wskazuje, podobnie jak w poprzednim raportowanym okresie, na niewystarczający stopień realizacji celów i zadań. Ocena realizacji w 2018 r. zaktualizowanego Programu, wskazuje na liczne podejmowane działania i tym samym na bardziej kompleksowy system zarządzania środowiskiem. Biorąc pod uwagę wynikające z podejmowanych działań pozytywne aspekty, wykonanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno za lata 2017-2018 można ocenić pozytywnie.

Spis tabel

Tabela 1. Dane demograficzne (stan na 31.12.2018 r.)	8
Tabela 2. Liczba ludności w gminie Opoczno w latach 2009-2018	9
Tabela 3. Bezrobocie na terenie gminy Opoczno	10
Tabela 4. Realizacja zadań inwestycyjnych własnych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2014-2017, rok 2017.....	12
Tabela 5. Realizacja zadań nieinwestycyjnych własnych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2014-2017, rok 2017	26
Tabela 6. Realizacja zadań inwestycyjnych koordynowanych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2014-2017, rok 2017	41
Tabela 7. Realizacja zadań nieinwestycyjnych koordynowanych wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2014-2017, rok 2017	44
Tabela 8. Realizacja zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2018-2021, rok 2018.....	55
Tabela 9. Wskaźniki monitoringu	72
Tabela 10. Wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń na stacji pomiarowej w Opocznie	77
Tabela 11. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza	78
Tabela 12. Wyniki długookresowych pomiarów hałasu drogowego.....	80
Tabela 13. Wyniki krótkookresowych pomiarów hałasu drogowego.....	80
Tabela 14. JCWP znajdujące się na obszarze gminy Opoczno	82
Tabela 15. Wyniki oceny jakości JCWP obejmujących teren gminy Opoczno.....	84
Tabela 16. Charakterystyka gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Opoczno.....	87
Tabela 17. Surowce naturalne występujące na terenie gminy Opoczno (stan na 31.12.2018 r.).....	89
Tabela 18. Regionalne Instalacje do Przetwarzania Odpadów Komunalnych na terenie gminy Opoczno.....	94
Tabela 19. Ilość odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy Opoczno za lata 2016-2018	94
Tabela 20. Wykaz użytków ekologicznych znajdujących się na terenie gminy Opoczno.....	97
Tabela 21. Wykaz pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Opoczno	97

Spis rysunków

Rysunek 1. Gmina Opoczno na tle powiatu opoczyńskiego	6
Rysunek 2. Plan gminy Opoczno	7
Rysunek 3. Procesy demograficzne w gminie Opoczno	9
Rysunek 4. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem.....	10
Rysunek 5. Układ sieci hydrologicznej na terenie gminy Opoczno.....	83
Rysunek 6. Gmina Opoczno na tle GZWP.....	85
Rysunek 7. Gmina Opoczno na tle JCWPd	86
Rysunek 8. Struktura użytków rolnych na terenie gminy Opoczno [ha] (stan na rok 2014) ...	92
Rysunek 9. Usytuowanie form ochrony przyrody na terenie gminy Opoczno	98